

Jezus en Mozes – Maria Magdalena

A.A.M. van der Hoeven, www.JesusKing.info, 26 april 2009.

1. Jezus en Mozes	2
1.1. Jezus' geboorte te Bethlehem was onbekend aan zijn tijdgenoten.....	2
1.2. De overwegingen van Jozef, de "Zoon van David"	3
1.3. Kindermoord en adoptie	4
1.4. De kleine Mozes in het rieten mandje	11
1.5. Jezus' adoptieve familie	14
2. Magdalena	16
2.1. "Vrouw, waarom schreit ge? Wie zoekt ge?".....	16
2.2. Geen zondares	21
3. Conclusie	26
Bijlage: Simi een Rekabiet	27

1. Jezus en Mozes

1.1. Jezus' geboorte te Bethlehem was onbekend aan zijn tijdgenoten

Jezus is door het Joodse volk niet geaccepteerd als haar 'Messias' (= Hebreeuws voor 'gezalfd', in het Grieks 'Christus' vgl. Ps 2,2), haar verlossende koning. Volgens de Heilige Schrift zou de Messias uit het koninklijk huis van David zijn¹. Volgens de profetie van Micha zou zijn "oorsprong (zijn) van ouds, van de dagen der eeuwigheid" en Hij zou voortkomen uit Bethlehem:

"En gij, Betlehem Efrata, al zijt gij klein onder de geslachten van Juda, uit u zal Mij voortkomen die een heerser zal zijn over Israel en wiens oorsprong is van ouds, van de dagen der eeuwigheid. [...]" (Mich 5,2 NBG²)

Het Nieuwe Testament zegt dat Jezus' conceptie van de Heilige Geest was en dat Hij geboren werd in Bethlehem³. Maar tijdens zijn volwassen leven werd hij consistent "van Nazaret" genoemd en het is evident dat niemand wist van zijn geboorte in Bethlehem. In Jeruzalem, bijvoorbeeld, nadat Jezus was begonnen het koninkrijk van God te verkondigen, was er de volgende discussie:

Op het horen van deze woorden zeiden sommigen van het volk: 'Dit is inderdaad de profeet.' Anderen zeiden: 'Het is de Messias.' Weer anderen wierpen op: 'Komt de Messias soms uit Galilea? Heeft de Schrift niet gezegd, dat de Messias komen zal uit het geslacht van David en uit Betlehem, het dorp waar David woonde?' Zo ontstond er dus om Hem verdeeldheid onder het volk. (Joh 7,40-43)

En Nicodemus, die van mening was dat men Jezus moest verhoren en men moest weten wat Hij deed, werd het zwijgen opgelegd door de Farizeeën met het in ieders ogen onbetwistbare argument van Jezus' Galilese afkomst:

Maar een uit hun kring, Nikodemus, die vroeger bij Jezus gekomen was, merkte op: 'Veroordeelt onze Wet iemand zonder hem eerst te horen en te vernemen wat hij doet?' Zij gaven hem ten antwoord: 'Zijt gij soms ook uit Galilea? Zoek maar na en gij zult zien dat de profeet niet uit Galilea opstaat.' Toen ging ieder naar huis. [...]. Joh 7,50-53

En Nathanael, die zei dat er niets goeds uit Nazareth kon komen, werd oprecht genoemd door Jezus Zelf:

Filippus ontmoette Natanael en zei hem: 'Degene over wie Mozes in de Wet geschreven heeft en ook de profeten, Hem hebben wij gevonden: Jezus, de zoon van Jozef, uit Nazaret.' Natanael smaalde: 'Uit Nazaret, kan daar iets goeds vandaan komen?' Waarop Filippus antwoordde: 'Kom dan kijken.' Jezus zag Natanael naar zich toekomen en zei, doelend op hem: 'Dat is waarlijk een Israëliet in wie geen bedrog is!' Joh 1,45-47 (46-48)

Behalve de verwachting van een Messias uit Bethlehem, was er nog een verwachting, namelijk dat niemand zou weten waar Hij vandaan kwam:

Enkele Jeruzalemmers zeiden: 'Is dit niet de man die ze zoeken te doden? En nu zie eens. Hij staat in het openbaar te spreken en men zegt Hem niets! Zou de overheid nu werkelijk

¹ Ps 132,11; Jes 11,1; Jer 23,5

² Alle bijbelcitaten zijn uit de Willibrordvertaling van 1978, tenzij anders aangegeven.

³ Mt 1,18; 2,1

erkend hebben, dat Hij de Messias is? Maar van deze man weten wij waar Hij vandaan is, wanneer echter de Messias komt, weet geen mens waar Hij vandaan komt.’

Terwijl Jezus in de tempel leerde, riep Hij met luider stem: ‘Gij kent mij en gij weet waar Ik vandaan ben; toch ben Ik niet uit Mijzelf gekomen, maar Hij die waarachtig is, heeft Mij gezonden, Hem kent gij niet. Ik ken Hem, omdat Ik uit Hem ben en Hij Mij heeft gezonden.’ (Joh 7,25-29)

Maar Hij die Mij gezonden heeft, is waarachtig, en wat ik van Hem heb gehoord, dat zeg Ik tot de wereld.’ Zij begrepen niet dat Hij hun van de Vader sprak. (Joh 8,26-27)

Jezus zegt hier dat zijn oorsprong niet het bekende Nazareth is, maar dat het een onbekende plaats/persoon is welke aan Nazareth voorafgaat, en dat het zelfs de (onbekende) God en Vader is.

Dus beide verwachtingen zijn uitgekomen: Jezus was de Messias uit Bethlehem, én niemand wist waar Hij vandaan kwam: niemand wist dat Hij uit Bethlehem was en van God, maar men dacht te ‘weten’ dat Hij uit Nazareth was. En aangezien men niet wist van zijn afkomst uit Bethlehem, wist men zeker niet van zijn goddelijke oorsprong, hoewel men zijn goddelijke zending zou kunnen hebben afleiden uit zijn werken, zoals Jezus zegt⁴.

1.2. De overwegingen van Jozef, de “Zoon van David”

Geslachtslijst van Jezus Christus, zoon van David, zoon van Abraham.

Abraham was de vader van Isaak, Isaak van Jakob, Jakob van Juda en zijn broers; Juda was de vader van Peres en Zerach, die uit Tamar geboren werden; Peres was de vader van Chesron, Chesron van Aram, Aram van Amminadab, Amminadab van Nachson, Nachson van Salmon, Salmon van Boaz, die uit Rachab geboren werd; Boaz was de vader van Obed, geboren uit Ruth; Obed was de vader van Isai en Isai van David, de koning.

David was de vader van Salomo, die geboren werd uit de vrouw van Uria; Salomo was de vader van Rechabeam, Rechabeam van Abia, Abia van Asa, Asa van Josafat, Josafat van Joram, Joram van Uzzia, Uzzia van Jotam, Jotam van Achaz, Achaz van Hizkia, Hizkia van Manasse, Manasse van Amon, Amon van Josia, Josia van Jechonja en zijn broers in de tijd van de Babylonische ballingschap.

Na de Babylonische ballingschap werd Jechonja de vader van Sealtiel, Sealtiel van Zerubbabel, Zerubbabel van Abiud, Abiud van Eljakim, Eljakim van Azor, Azor van Sadok, Sadok van Achim, Achim van Eliud, Eliud van Eleazar van Mattan, Mattan van Jakob.

Jakob nu was de vader van Jozef, de man van Maria, en uit haar werd geboren Jezus die Christus genoemd wordt. In het geheel zijn er dus van Abraham tot David veertien geslachten, van David tot de Babylonische ballingschap ook veertien geslachten en van de Babylonische ballingschap tot de Christus eveneens veertien geslachten.

De geboorte van Jezus Christus vond plaats op deze wijze. Toen zijn moeder Maria verloofd was met Jozef, bleek zij, voordat ze gingen samenwonen, zwanger van de heilige Geest. Omdat Jozef, haar man, rechtschapen was en haar niet in opspraak wilde brengen, dacht hij er over in stilte van haar te scheiden. Terwijl hij dit overwoog, verscheen hem in een droom een engel van de Heer die tot hem sprak: ‘Jozef, zoon van David, wees niet bevreesd Maria, uw vrouw, tot u te nemen; [...] (Mt 1,1-20)

Toen het aan Jozef, de zoon van Jakob, en zoon van alle Davidische koningen – van David tot Jechonja –, was gebleken dat zijn verloofde Maria zwanger was van de Heilige Geest, was hij van plan in stilte van haar te scheiden⁵, waarschijnlijk omdat hij vreesde

⁴ Jo 7,28-31; 8,14.19; 14,9-11; 15,24

⁵ Mt 1,16.18-19

dat, als hij de zwangere Maria zou huwen en haar in zijn huis in Nazareth zou opnemen, het Kind in dit huis in Nazareth geboren zou worden: Micha's profetie over Bethlehem zou niet uitkomen en Maria en haar Kind zouden "in opspraak" worden gebracht⁶, omdat het Messiasschap en de zwangerschap van de Heilige Geest, ermee verbonden door de profetie van Micha 5,2, dan betwistbaar zouden zijn.⁷

Paradeigmatizō – in opspraak brengen

Merk op dat het werkwoord 'paradeigmatizō' (= 1) in het openbaar als voorbeeld stellen, 1a) in ongunstige zin, 1a1) iemand aan de kaak stellen, Strong 3856) maar twee keer voorkomt in het Nieuwe Testament, namelijk hier in Mt 1,19 voor Maria en in Heb 6,6 voor de gekruisigde Jezus⁸:

... Omdat Jozef, haar man, rechtschapen was en haar niet in opspraak wilde brengen ('(para-)deigmatizai'), dacht hij er over in stilte van haar te scheiden. (Mt 1,19 NA²⁷)

Want het is onmogelijk, degenen, die eens verlicht zijn geweest, [...], en daarna afgefallen zijn, weder opnieuw tot bekering te brengen, daar zij wat hen betreft de Zoon van God opnieuw kruisigen en tot een bespottig maken ('paradeigmatizontas'). (NBG)

Want wanneer mensen eenmaal het licht hebben gezien [...] en na dit alles afvallen, kunnen zij onmogelijk weer tot bekering worden gebracht; want op hun manier hebben zij de Zoon van God opnieuw gekruisigd en aan bespottig prijsgegeven ('paradeigmatizontas').. (WV78) (Heb 6,4-6 NA²⁷)

Het Kind kon dus niet levend geboren worden in Nazareth. Jozef moet gedacht hebben, dat een huwelijk van Maria met één van zijn mannelijke familieleden in Bethlehem het meest waarschijnlijkst zou leiden tot een geboorte in Bethlehem. En Jozef, die rechtschapen was, wilde het plan van de Heer niet in de weg staan, en dus dacht hij erover om in stilte van Maria te scheiden door het regelen van een huwelijk van Maria met één van zijn Bethlehemse broers, ooms of neven.

Maar de boodschap van de engel van de Heer aan Jozef, de "Zoon van David" – de koninklijke titel –, om zijn vrouw Maria tot zich te nemen, enerzijds, en later het onvoorziene bevel van de Romeinse keizer Augustus, om naar ieders eigen stad te reizen – voor Jozef: Bethlehem – voor de volkstelling en belastingaanslag, anderzijds, leidden tot de geboorte van Maria's Kind in Bethlehem onder het wettelijk vaderschap van Jozef⁹.

1.3. Kindermoord en adoptie

De geboorte van Jezus, de Messias (= Christus), te Bethlehem werd aan de herders bekend gemaakt door de engelen en al degenen die de getuigenis van de herders hoorden, over de engelenboodschap en hoe ze het pasgeboren kind hadden gevonden, hadden zich

⁶ Mt 1,19

⁷ Zie mijn artikel *Zwanger van de Heilige Geest – Jozef bereid om haar te laten trouwen met zijn erfgenaam*, www.JesusKing.info

⁸ NA²⁷

⁹ Mt 1,20-2,1; Lu 2,1-7

erover verwonderd¹⁰. Hoe ging deze kennis over Jezus' geboorte, de geboorte van de Messias in Bethlehem, verloren?

Hoe komt het dat later in het openbaar leven niemand lijkt te weten van Jezus' geweldige oorsprong (Matt 13:54-55), en de zoon van Herodes zich niets over hem kan herinneren (14:2)? Als het duidelijk gemaakt was door een engelenboodschap aan Jezus' ouders wie Jezus was (de Davidische Messias, de Zoon van God), waarom is het dan voor zijn leerlingen zo moeilijk om dit later te ontdekken, hoewel Maria nog in leven was gedurende de tijd van zijn openbaar leven? [...] Als Johannes de Doper een familielid van Jezus was die hem zelfs herkende voor zijn geboorte (Lu 1:41,44), waarom geeft Johannes de Doper dan tijdens het openbaar leven geen blijk van een voorafgaande kennis van Jezus en lijkt hij zelfs verbaasd over hem (7:19)?¹¹

In de verhalen van het openbaar leven van Jezus is er niet de minste aanwijzing voor dat zijn familie van adellijke of koninklijke afkomst was. Als Jezus de kroonprins was, zou er niets van de verbazing geweest zijn over zijn pretenties. Hij komt in de Evangelies naar voren als een man van een onbetekenende achtergrond uit een onbelangrijk dorp. (R.E. Brown, "The Birth of the Messiah" 88)¹²

De kindermoord door koning Herodes, beschreven in Mattheus 2, moet de beslissende verandering teweeg hebben gebracht, want na Mattheus 2 volgt chronologisch alleen het bezoek van de twaalfjarige Jezus aan de tempel en daar is het gebrek aan begrip van Jezus' "ouders" over Jezus' "Vader" al verbijsterend (Lu 2,41-52).

Zijn ouders reisden ieder jaar, bij gelegenheid van het paasfeest, naar Jeruzalem. En overeenkomstig het gebruik bij dit feest gingen zij opnieuw daarheen toen Hij twaalf jaar geworden was. Maar na afloop van die dagen bleef het kind Jezus, terwijl zij terugkeerden, in Jeruzalem achter, zonder dat zijn ouders het wisten. In de mening dat Hij zich bij de karavaan bevond, gingen zij een dagreis ver en zochten Hem toen onder familieleden en bekenden. Omdat zij Hem niet vonden, keerden zij al zoekende naar Jeruzalem terug. Pas na drie dagen vonden zij Hem in de tempel, waar hij te midden van de leraren zat, naar wie Hij luisterde en aan wie Hij vragen stelde. Allen die Hem hoorden, waren verbaasd over zijn begrip en zijn antwoorden. Toen zij Hem daar opmerkten, stonden zij verslagen. Zijn moeder zei tot Hem: 'Kind, waarom hebt Ge ons dit aangedaan? Denk toch eens met wat een pijn uw vader en ik naar U hebben gezocht.' Maar Hij antwoordde: 'Wat hebt ge toch naar Mij gezocht? Wist ge dan niet, dat Ik in het huis van mijn Vader moest zijn?' Zij begrepen echter niet wat Hij daarmee bedoelde. Hij ging met hen mee naar Nazaret en was aan hen onderdanig. (Lu 2,41-51)

De bedoeling van het eerste en tweede hoofdstuk van het Evangelie volgens Mattheus lijkt te zijn om uit te leggen dat Jezus werkelijk de wettelijke koninklijke "Zoon van David" was (eerste vers van Mattheus 1), en werkelijk was geboren in Bethlehem (eerste regel van Mattheus 2), maar niettemin "een Nazoreër" werd genoemd (laatste vers van

¹⁰ Lu 2,8-18

¹¹ vertaling van "Why is it that later in the ministry no one seems to know of Jesus' marvellous origins (Mt 13:54-55), and Herod's son recalls nothing about him (14:1-2)? If it was made clear through an angelic message to the parents of Jesus who Jesus was (the Davidic Messiah, the Son of God), why is it so difficult for his disciples to discover this later on, even though Mary was alive at the time of the ministry? [...] If JBap [John the Baptist] was a relative of Jesus who recognized him even before his birth (Lu 1:41,44), why does JBap give no indication during the ministry of a previous knowledge of Jesus and indeed seems to be puzzled by him (7:19)?" R.E. Brown, *The Birth of the Messiah* (New York: Doubleday 1993) 32

¹² vertaling van "There is not the slightest indication in the accounts of the ministry of Jesus that his family was of ancestral nobility or royalty. If Jesus were a dauphin, there would have been none of the wonderment about his pretensions. He appears in the Gospels as a man of unimpressive background from an unimportant village."

Mattheus 2). Mattheus 2 gaat helemaal over het bezoek van de wijzen, Herodes' moord, en Jozef's acties.

Uit het Evangelie volgens Lucas weten we dat de Maagd Maria en haar man Jozef Jezus veertig dagen na zijn geboorte te Bethlehem naar de tempel in Jeruzalem brachten. Daar werd Hij herkend als de Messias door Simeon en Hanna, wat niet onopgemerkt was gebleven, want Hanna, die voortdurend in de tempel was, dag en nacht, "sprak over het kind tot allen die de bevrijding van Jeruzalem verwachtten."¹³

Toen de jonge familie alle voorschriften van de Wet des Heren vervuld had, keerden ze naar hun eigen stad Nazareth terug¹⁴. Maar, zoals we weten uit het Evangelie volgens Mattheus, werden ze in het "huis", d.w.z. de herberg waar ze de nacht doorbrachten op hun weg terug naar huis, onverwacht bezocht door de wijzen uit het Oosten, die de ster hadden gevolgd die hen voor was gegaan "totdat zij boven de plaats waar het Kind zich bevond stil bleef staan"¹⁵. Het Kind was niet meer in Bethlehem en was nog niet in Nazareth aangekomen.¹⁶ In opdracht van een waarschuwing van God in een droom keerden de wijzen niet naar Herodes terug, die van mening was dat de kleine Messias nog steeds in Bethlehem was. En Jozef reisde niet door naar Nazareth, de stad die bij de mensen van Bethlehem en de tempelbezoekers van die dag waarschijnlijk al bekend was als hun thuisstad en de bestemming van hun terugreis.

In opdracht van een engel vluchtte Jozef naar Egypte met "het kind en zijn moeder"¹⁷. Daar werd Jezus verborgen gehouden totdat Herodes stierf; dan beveelt de engel Jozef om naar het land Israel terug te gaan, weer met "het kind en zijn moeder"¹⁸. Bij zijn aankomst in Israel vreest Jozef naar Judea te gaan vanwege Herodes' zoon en opvolger Archelaüs, en dan wordt hij weer in een droom door God gewaarschuwd. Maar nu worden de engelenwoorden niet geciteerd – wat heel opvallend verschillend is van de beschrijvingen van de eerste drie engelenboodschappen aan Jozef –, maar zien we dat Jozef naar Galilea gaat:

Terwijl hij dit overwoog, verscheen hem in een droom een engel van de Heer die tot hem sprak: 'Jozef, zoon van David, wees niet bevreesd Maria, uw vrouw, tot u te nemen; het kind in haar schoot is van de heilige Geest. Zij zal een zoon ter wereld brengen die gij Jezus moet noemen, want Hij zal zijn volk redden uit hun zonden.' Dit alles is geschied, opdat vervuld zou worden wat de Heer gesproken heeft door de profeet, die zegt: Zie, de maagd zal zwanger worden en een zoon ter wereld brengen en men zal Hem de naam Immanuel geven. Dat is de vertaling: God met ons. Ontwaakt uit de slaap deed Jozef zoals de engel van de Heer hem bevolen had en nam zijn vrouw tot zich. (Matt 1,20-22)

Na hun vertrek verscheen een engel van de Heer in een droom aan Jozef en sprak: 'Sta op, neem het Kind en zijn moeder, vlucht naar Egypte en blijf daar tot ik u waarschuw, want Herodes komt het Kind zoeken om het te doden.' Hij stond op en week in de nacht met het Kind en zijn moeder naar Egypte uit. Daar bleef hij tot aan de dood van Herodes, (Matt 2,13-15)

Nadat Herodes gestorven was, verscheen in Egypte een engel van de Heer in een droom aan Jozef en zei: 'Sta op, neem het Kind en zijn moeder en trek naar het land Israel, want die het Kind naar het leven stonden zijn gestorven.' Hij stond op, nam het Kind en zijn moeder en ging naar het land Israel. (Matt 2,19-21)

¹³ Lu 2,22-38

¹⁴ Lu 2,39

¹⁵ Mt 2,9-11

¹⁶ Zie mijn artikel *Van Bethlehem naar Nazareth – En een gedachtenis in Bethanië*, www.JesusKing.info

¹⁷ Mt 2,13-14

¹⁸ Mt 2,20-21

Toen hij echter hoorde, dat Archelaus in plaats van zijn vader Herodes over Juda heerste, vreesde hij daarheen te gaan; van Godswegen in een droom gewaarschuwd, begaf hij zich daarom naar het gebied van Galilea. Hier aangekomen vestigde hij zich in een stad, Nazaret geheten, opdat in vervulling zou gaan wat door profeten gezegd was: Hij zal een Nazoreeër genoemd worden. (Matt 2,22-23)

Al vóór deze laatste boodschap vreesde Jozef naar Judea te gaan, dus om buiten Judea te blijven was waarschijnlijk niet de inhoud van deze laatste boodschap. En de tekst zegt hier niet, in tegenstelling tot de tekst volgend op de vorige engelenboodschappen, dat Jozef “het Kind en zijn Moeder” nam. Jozef “vestigde zich” (‘katōikēsen’ = bewoonde, vestigde¹⁹) in Nazareth en dit op zodanige wijze dat Jezus een Nazoreeër zou worden genoemd. Er wordt niets gezegd over Maria. De familie zal dus niet gewoon naar hun huis in Nazareth zijn teruggekeerd, want dan zou Jozef zich niet opnieuw hoeven hebben te vestigen. En bovendien zou van Jezus dan bekend zijn geworden dat Hij de Messias was, geboren in Bethlehem en van het koninklijk huis en het geslacht van David door zijn wettige vader Jozef²⁰, en zou Hij niet “een Nazoreeër” genoemd worden, maar “Christus de Heer”, net zoals de engel buiten op het veld bij Bethlehem Hem had genoemd²¹. En daarom heeft Jozef, in opdracht van het niet geciteerde bevel van de engel, Jezus waarschijnlijk te vondeling gelegd bij het huis van de “timmerman” van Nazareth (Mt 13,55), waarin Hij werd opgenomen als de zoon van deze timmerman en zijn vrouw. Want, toen Jezus ongeveer dertig jaar oud was, was Hij “in de opvatting der mensen” de zoon van “Jozef, de zoon van Eli”, zoon van Nathan, zoals we weten uit het Evangelie van Lucas, en werd Hij niet beschouwd als de zoon van Jozef, zoon van Jakob, zoon van koning Salomon, zoon van koning David, zoals Hij in werkelijkheid was volgens het Evangelie van Mattheus.²²

23 Deze Jezus nu was bij zij optreden ongeveer dertig jaar. Hij was, in de opvatting der mensen, de zoon van Jozef, de zoon van Eli, 24 de zoon van Mattat, de zoon van Levi, de zoon van Melchi, de zoon van Jannai, de zoon van Jozef, 25 de zoon van Mattatias, de zoon van Amos, de zoon van Naum, de zoon van Hesli, de zoon van Naggai, 26 de zoon van Maat, de zoon van Mattatias, de zoon van Semein, de zoon van Josek, de zoon van Joda, 27 de zoon van Joanan, de zoon van Resa, de zoon van Zerubbabel, de zoon van Sealtiel, de zoon van Neri, 28 de zoon van Melchi, de zoon van Addi, de zoon van Kosam, de zoon van Elmadan, de zoon van Er, 29 de zoon van Jozua, de zoon van Eliezer, de zoon van Jorim, de zoon van Mattat, de zoon van Levi, 30 de zoon van Simeon, de zoon van Juda, de zoon van Jozef, de zoon van Jonan, de zoon van Eljakim, 31 de zoon van Melea, de zoon van Menna, de zoon van Mattatta, de zoon van Natan, de zoon van David,

32 de zoon van Isai, de zoon van Obed, de zoon van Boaz, de zoon van Salmon, de zoon van Nachson, 33 de zoon van Amminadab, de zoon van Admin, de zoon van Arni, de zoon van Chesron, de zoon van Peres, de zoon van Juda, 34 de zoon van Jakob, de zoon van Isaak, de zoon van Abraham, de zoon van Terach, de zoon van Nachor, 35 de zoon van Serug, de zoon van Reu, de zoon van Peleg, de zoon van Eber, de zoon van Selach, 36 de zoon van Kenan, de zoon van Arpaksad, de zoon van Sem, de zoon van Noach, de zoon van Lamech, 37 de zoon van Metuselach, de zoon van Henoch, de zoon van Jered, de zoon van Mahalalel, de zoon van Kenan, 38 de zoon van Enos, de zoon van Set, de zoon van Adam, de zoon van God. (Lu 3,23-38)

¹⁹ Mt 2,23 NA²⁷; Strong 2730

²⁰ Mt 1,1-18.20; Lu 2,4

²¹ Lu 2,11

²² Mt 1,16 Lu 3,23

Jezus' vermeende vader tijdens zijn zogeheten 'verborgen leven' in Nazareth is zijn adoptieve vader "Jozef, de zoon van Eli", de timmerman, wiens vrouw "Maria" heette²³. Merk op dat in de periode van de Tweede Tempel 'Jozef' en 'Simon' de twee populairste namen waren en vijftwintig procent van alle vrouwen de naam Miriam (of Miriah) [= Maria] had.²⁴ En ook Jezus was een populaire naam, die vele malen wordt genoemd door de eerste-eeuwse geschiedschrijver Flavius Josephus als de naam van politieke leiders en hogepriesters van die eeuw.²⁵

Na Bethlehem was Nazareth de plaats waar men het minst verwachtte dat de pasgeboren Messias zou opduiken. Immers, de ouders van de jongetjes die in Bethlehem werden vermoord (Mt 2,16-18) zullen aan Herodes' soldaten hebben verteld dat de echte Messias niet hun zoon was maar een zoon van het echtpaar Jozef zoon van Jakob en zijn vrouw Maria uit Nazareth. En ook de mensen in de tempel zullen hebben gehoord dat het babytje dat door Simeon was gezegend als de Messias (Lu 2,25-35), een kind was van Jozef, zoon van Jakob, en zijn vrouw Maria uit Nazareth. Koning Herodes en zijn zoon Archelaüs wisten dus ook dat het gezochte kind van het Nazarethse gezin was van Jozef, zoon van Jakob, en iedereen in Nazareth, evenals het gezin zelf, wist dat de koning het Kind zou vermoorden zodra hij het daar zou vinden. Toen dus de timmerman en zijn vrouw in Nazareth een klein baby-jongetje bleken te hebben en hem Jezus te hebben genoemd, wisten de burenen en elke eventuele Nazoreeër die bereid was om de Messias aan de koning te verraden, dat deze timmermanszoon niet de gezochte Jezus was, de zoon van Jozef, zoon van Jakob, die ze goed kenden, en die een poosje geleden Nazareth voor Bethlehem had verlaten. De bekendheid van de mensen van Nazareth met beide Jozefs – zowel de koninklijke "Zoon van David" (Mt 1,20) als "de timmerman" (Mt 13,55) – verkleinde de kans dat het opduiken van de timmermanszoon aan de koning bekend gemaakt zou worden, die waarschijnlijk gewoon elke kind zou doden op wie maar de minste twijfel viel of hij de gezochte Jezus was of niet. Later zou men van Jezus zeggen "van deze man weten wij waar Hij vandaan is" (Jo 7,27), namelijk uit Nazareth, en "Is Hij niet de zoon van de timmerman? Heet zijn moeder niet Maria en zijn broeders Jakobus, Jozef, Simon en Judas?" (Mt 13,55) en in Nazareth zei men:

'Waar heeft Hij dat vandaan? En wat is dat voor een wijsheid die Hem geschonken is? En wat zijn dat voor wonderen, die zijn handen verrichten? Is dat niet de timmerman, de zoon van Maria en de broeder van Jakobus en Jozef en Judas en Simon? En wonen zijn zusters niet hier bij ons?' En zij namen aanstoot aan Hem. (Mr 6,2-3).

En

Ook zijn broeders immers geloofden niet in Hem. (Joh 7,5)

In het apocriefe werk "De Tenhemelopneming van Jesaja" van de eerste eeuw CE, is er in boek 11 een spoor van een overlevering die zegt dat Jezus' moeder niet gebaard had:

²³ Lu 3,23; Mt 13,55

²⁴ R. Reich, Caiaphas name inscribed on bone boxes, *Biblical Archeology Review* 18/5 (1992) 38-44

²⁵ Eerste-eeuwse personen die in Josephus' werken Jezus worden genoemd: Jezus zoon van Fabi, Jezus zoon van Annas, Jezus zoon van Safias, Jezus zoon van Gamaliel, Jezus de oudste priester na Ananus, Jezus zoon van Damneus, Jezus zoon van Gamala, Jezus zoon van Safat, Jezus zoon van Thebutus (*The Works of Josephus*, vertaald door W. Whiston, Peabody 1987, p. 913-914) en Jezus zoon van See (Ibid. p. 475, *Jewish Antiquities* 17,13,1).

het nieuws over het kind werd in Bethlehem rond verteld. Sommigen zeiden, “de Maagd Maria heeft gebaarnd voordat ze twee maanden getrouwd was.” En velen zeiden, “Ze heeft niet gebaarnd; de vroedvrouw is niet bij haar geweest, en we hoorden geen pijnkreten.”²⁶

Omdat de eerste uitspraak over “de Maagd Maria” spreekt, is het duidelijk dat deze uitspraak niet kort na Jezus’ geboorte werd gedaan, want toen wist nog niemand dat Maria nog steeds een maagd was. Pas na Jezus’ dood en verrijzenis werden de Kindheidsevangelies geschreven en gelezen. De eerste geciteerde uitspraak – over het tijdstip waarop de Maagd Maria baarde – kan dus veel later zijn gedaan dan de tijd van de geboorte, en daarna teruggelegd zijn in de mond van de mensen van Bethlehem. De oorsprong van de overlevering over deze uitspraak is onzeker.²⁷

In dit geval kan ook de tweede uitspraak – over dat Maria helemaal niet gebaarnd had – in de mond gelegd zijn van de mensen van Bethlehem die leefden rond de tijd van Jezus’ geboorte. Maar de oorsprong van de tweede uitspraak kan een spoor zijn geweest van een zeer vroege overlevering, zeggend dat Jezus’ moeder niet gebaarnd had vanwege het ontbreken van een vroedvrouw en pijnkreten. De bron van deze overlevering kunnen de getuigenissen zijn geweest van de burens en familie van de timmerman en zijn vrouw in Nazareth die plotseling een jongetjesbaby hadden hoewel hun burens nooit een vroedvrouw naar deze ‘moeder’ hadden zien gaan en ook nooit enige pijnkreten hadden gehoord. Deze ervaringen zouden overeenkomen met de verborgen gebeurtenis van Jezus’ adoptie.

Hoe dan ook, of Jezus nu geadopteerd was of niet, het feit blijft dat Jezus’ ouders, of het nu zijn echte ouders waren of zijn adoptieve ouders, nooit iemand hebben verteld over Jezus’ geboorte in Bethlehem, zelfs toen dit cruciaal was voor zijn leven of dood, want zijn echte geboorteplaats was absoluut onbekend aan zijn tijdgenoten tijdens zijn volwassen leven en Hij werd beschouwd als een ‘een Nazoreeër’ en ook zo genoemd.

Als Jezus niet was geadopteerd, maar met zijn eigen ouders thuis in Nazareth had gewoond, hoe zouden Jozef en Maria Jezus en zijn geboorteplaats Bethlehem dan verborgen hebben gehouden voor hun Nazarethse burens? Iedereen wist al van zijn geboorteplaats, en zou de kleine Messias willen zien. En Jezus groeide inderdaad in het openbaar op, want Hij “nam ... toe in wijsheid en welgevalligheid bij God en de mensen” (Lu 2,52). Dus Hij was niet lichamelijk verborgen gehouden.

Als Jezus was geadopteerd, zullen zijn adoptieve ouders niet hebben geweten waar de vondeling Jezus geboren was, en door de adoptie was Hij waarschijnlijk gewoon ‘een Nazoreeër’ geworden, wettelijk, en kan Hij zijn ingeschreven in de Davidische genealogie van de timmerman Jozef. En het lijkt erop dat zijn adoptieve ouders zelfs in staat waren geweest om de adoptie verborgen te houden, want Jezus werd beschouwd als de zoon van Jozef, zoon van Eli, toen Hij dertig was.²⁸ Toen Jezus het hoofd moest bieden aan veroordeling en dood, moet het voor zijn adoptieve ouders heel moeilijk zijn geweest om zijn adoptie openbaar te maken, want ze zouden waarschijnlijk niet geloofd worden en alleen maar als leugenaars beschouwd worden, die hun zoon Jezus wilden redden. En als ze zouden vertellen over de adoptie, zouden ze bovendien toch niet in staat zijn om Jezus’ echte geboorteplaats te vertellen: of mensen nu wisten van zijn adoptie of

²⁶ vertaling van “the report concerning the child was noised abroad in Bethlehem. Some said, “The Virgin Mary has given birth before she was married two months.” And many said, “She has not given birth; the midwife has not gone up to her, and we heard no cries of pain.” P. Haffner, *The Mystery of Mary* (Hertfordshire: Gracewing and Chicago: Liturgy Training Publications 2004) 76

²⁷ R.E. Brown, *The Birth of the Messiah*, Appendix V: The charge of illegitimacy, 542

²⁸ Lu 3,23

niet, niemand wist ‘vanwaar hij was’.²⁹ De reden waarom Jezus en zijn echte moeder Maria en haar man Jozef zelf uiteindelijk helemaal niet spraken over zijn echte geboorteplaats, voorafgaand aan Jezus’ dood, zal worden besproken in een ander artikel.

Al toen ze haar baby-zoontje Jezus weggaf ontving Maria het “zwaard” waarmee haar “eigen ziel (zou) worden doorboord” en werd Jezus al “een teken dat weersproken wordt”, zoals voorspeld door Simeon (Lu 2,34-35), en zoals het volledig in vervulling zou gaan aan de voet van het kruis, waar op het opschrift stond “Jezus van Nazaret, de koning der Joden” (Jo 19,19).

Enige tijd nadat ze Jezus bij het gezin van de timmerman hadden achtergelaten, kunnen Jozef en Maria om veiligheidsredenen uit elkaar zijn gegaan, zonder hun huwelijk te verbreken, net zoals Abraham en Sara tweemaal hadden gedaan³⁰.

Voor hij [Abram] Egypte binnentrok, zei hij tot zijn vrouw Sarai: ‘Luister eens; ik weet dat je mooi bent. Als de Egyptenaren je zien en denken dat je mijn vrouw bent, zullen ze mij vermoorden en jou in leven laten. Zeg liever dat je mijn zuster bent; dan zal ik er goed afkomen en om jou in leven blijven.’ Zodra Abram in Egypte kwam, zagen de Egyptenaren hoe uitzonderlijk mooi zijn vrouw was. De hovelingen van Farao die haar gezien hadden gaven tegenover Farao hoog van haar op. Toen liet Farao haar in zijn huis brengen. Omwille van haar behandelde hij ook Abram goed (Gen 12,11-16)

Abraham trok vandaar naar de Negeb; hij vestigde zich tussen Kades en Sur en woonde als vreemdeling in Gerar. Van zijn vrouw Sara vertelde Abraham dat ze zijn zuster was. Zo kwam het dat Abimelek, de koning van Gerar, haar liet schaken. (Gen 20,1-2)

Al toen Maria zwanger was gebleken van de Heilige Geest, had Jozef overwogen in stilte van haar te scheiden, om te voorkomen dat het Kind en zijn maagdelijke moeder in opspraak zouden komen³¹. Nu, na het moorden van Herodes, en omwille van de veiligheid van het Kind, kunnen hij en zijn vrouw Maria inderdaad zijn gescheiden op zodanige wijze dat ze nog steeds getrouwd zouden blijven maar niettemin niet bij elkaar zouden wonen. Jozef “vestigde zich” eerst in Nazareth, maar misschien woonde hij daar alleen maar tijdelijk (bijv. verborgen in een grot of in een bos op de heuvels rondom Nazareth³²) om te zien of Jezus goed werd opgenomen in het gezin van de timmerman. Hij kan Maria naar een andere stad hebben gebracht, om een geschikte plek voor haar te vinden om te werken en incognito te leven.

Het is niet noodzakelijk dat zij beide in Galilea bleven of zelfs maar in het land Irael, want ze kunnen ook vele jaren incognito in het buitenland hebben gewoond, alleen of samen. Het enige wat we weten is dat Jezus’ anonieme moeder aanwezig was in Kana, maar dit was ongeveer dertig jaar na Jezus’ geboorte en adoptie, en kort nadat Jezus was gedoopt in de Jordaan en openlijk was aangewezen als “het Lam Gods, dat de zonden van de wereld wegneemt” door Johannes de Doper.³³ Wat er gebeurde met Jozef, de zoon van Jakob en echtgenoot van Maria, is totaal onbekend. Als hij en Maria Essenen waren,³⁴ kan hij zijn toevlucht hebben genomen in een Esseense gemeenschap, bijv. die

²⁹ cf. Jo 7,27

³⁰ Gen 12,11-13; 20,13

³¹ Mt 1,19

³² De heuvels om Nazareth worden getoond op pagina 158 van L.H. Grollenberg, *Kleine atlas van de Bijbel* (Amsterdam/Brussel 1973).

³³ Jo 1,29.39

³⁴ Dit wordt aannemelijk gemaakt in de bijlage van mijn artikel *Zwanger van de Heilige Geest – Jozef bereid om haar te laten trouwen met zijn erfgenaam*, www.JesusKing.info.

in Qumran bij de Dode Zee. En ook Maria kan in een Esseense gemeenschap hebben gewoond, in een andere stad of dorp. De Essenen hadden een zeer grote gastvrijheid voor alle sekteleiden aangezien ze alle bezittingen en woonplaatsen als gemeenschappelijk en niet persoonlijk beschouwden.³⁵

1.4. De kleine Mozes in het rieten mandje

De pasgeboren Mozes ontsnapte aan de eerste kindermoord in de geschiedenis van Israel, door Farao in Egypte – hij gaf het bevel dat alle Hebreeuwse jongetjesbaby's in de Nijl moesten worden gegooid (Gen 1,22) –, omdat zijn moeder, nadat hij drie maanden verborgen was gehouden, hem in een klein rieten mandje legde en dit tussen het riet van de rivier plaatste. Daar werd hij gevonden en geadopteerd door niemand minder dan Farao's dochter³⁶, maar blijkbaar hield ze dit feit geheim. De volwassen Mozes was bekend als “een zoon van Farao's dochter”³⁷ en was niet bekend als een Hebreëer, vooral niet bij zijn “broeders”, zijn mede-Hebreëers³⁸. Zij begrijpen zelfs niet dat hij een Hebreëer is, wanneer hij een Egyptenaar vermoordt, die een Hebreëer had geslagen.

En toen hij [= Mozes] zag dat een van hen [= Hebreëers] onrecht werd aangedaan, nam hij het voor hem op en verschaftte hij recht aan de mishandelde man door de Egyptenaar neer te slaan. Hij meende dat zijn broeders zouden begrijpen dat God hun door zijn hand redding zou brengen, maar zij begrepen het niet. (Hand 7,24-25 WV95)

Dit gebrek aan waardering door zijn broeders wordt vergeleken met “de smaad van de Messias” door de auteur van Hebreëën:

Hij wilde liever mishandeld worden met het volk van God dan voor korte tijd profiteren van de zonde. Voor hem was de smaad van de Messias kostbaarder dan al de schatten van Egypte, want hij hield het oog gericht op de komende beloning. (Heb 11,24-26 WV95)

De stelling is dat de kindermoord door Farao en de adoptie van Mozes en dat hij als Egyptenaar werd beschouwd, een voorafbeelding is van de kindermoord door Herodes en de adoptie van Jezus en dat Hij als “een Nazoreeër” werd beschouwd, dit laatste zelfs als een vervulling van een profetie:

opdat in vervulling zou gaan wat door profeten gezegd was: Hij zal een Nazoreeër genoemd worden. (Mt 2,23)

De Schrift kan worden geïnterpreteerd door middel van de Schrift zelf. In dit geval, zoals in die van een aantal andere ‘citaten’ van de Schrift, die niet expliciete woord-voor-woord erin voorkomen, kan het ‘citaat’ worden beschouwd als een samenvatting of conclusie van meervoudige schriftpassages.

Dat Jezus een Nazoreeër genoemd zou worden is de samenvatting van

³⁵ Josephus, *Jewish Antiquities* 18,5 en *Jewish War* 2,3 (122) en 2,8,3-4
www.ccel.org/ccel/josephus/works/files/war-2.htm

³⁶ Ex 1,22-2,10

³⁷ Heb 11,24

³⁸ Ex 2,10-15; Hand 7,21-29; Heb 11,24-29

1. de passage in de profeet Jesaja over de lage achting voor Nazareth in Galilea: “in duisternis” en “schaduw van de dood” (Jes 9,2 Mt 4,16),
2. de passage over de misnoegdheid die de koning van Tyrus had over de twintig steden in Galilea die hem werden gegeven door koning Salomo. Hij noemde ze de “Kabul” hetgeen klinkt als het Hebreeuws voor “nergens-goed-voor” (1Kon 9,13).
3. de passage in de profeet Jesaja over de verwerping van de Messias: “geminacht en gemeden werd hij door de mensen” (Jes 53,3).

Deze verklaring van een niet-letterlijk ‘citaat’ en de drie passages die worden samengevat door het ‘citaat’ over de “Nazoreeër”, worden gegeven in het artikel “Response to... “The Fabulous Prophecies of the Messiah” Part VI”³⁹.

4. Maar tot de “profeten” die worden ‘geciteerd’ in Mattheus 2,23 behoorden niet alleen Jesaja en misschien enkele Esseense profeten, maar ook Mozes. Er is een passage waarin Mozes profeteert dat God de Hebreeërs een profeet zoals hemzelf zou geven:

Uit uw eigen broeders zal Jahwe uw God een profeet doen opstaan zoals ik dat ben, naar wie gij moet luisteren. (Deut 18,15)

en God had Mozes’ profetie bevestigd:

Jahwe heeft mij toen gezegd: ‘Zij hebben gelijk. Ik zal uit hun eigen broeders een profeet doen opstaan zoals gij dat zijt. Ik zal hem mijn woorden in de mond leggen en hij zal hun alles zeggen wat Ik hem opdraag. (Deut 18,17-18)

De gelijkenis tussen Mozes en Jezus is vijfvoudig:

- hun ontsnapping aan een kindermoord (en hun adoptie) en hun opgroeien juist onder de blik van hun tiran.
- de “smaad” en verwerping door hun broeders vanwege de onwetendheid over hun echte herkomst: hun Egyptenaar/Nazoreeër genoemd worden (zie Hand 7,24-25 Heb 11,24-26 hierboven). In dit geval wordt Nazareth niet veracht om eigen verdiensten (zoals in bovengenoemde passages van Jesaja 9 en 1Koningen 9), maar omdat het níet Bethlehem is.
- het offer van hun leven als een middel tot verzoening van de zonden van hun volk. ‘De Messias Jezus lijkt het meest op Mozes in het feit dat Mozes zichzelf opofferde om te sterven voor de zonden van het volk’⁴⁰:

De volgende dag zei Mozes tot het volk: ‘Jullie hebben zwaar gezondigd. Maar ik zal weer de berg opgaan, naar Jahwe. Misschien kan ik verzoening bewerken voor jullie zonden.’ Mozes ging weer naar Jahwe en sprak: ‘Helaas, dit volk heeft zwaar tegen U gezondigd door een god van goud te maken. Kunt Gij hun toch geen vergiffenis schenken? Als dat niet gaat, schrap mij dan uit het boek dat Gij hebt geschreven.’ Jahwe antwoordde Mozes: ‘Ik schrap uit mijn boek alleen wie tegen Mij zondigt. (Ex 32,30-33)

³⁹ www.christian-thinktank.com/fabrach.html

⁴⁰ vertaling van “The Moshiaich Y’shua resembles Moses the most in that Moses offered himself to die for the sins of the people”, M. Rosen, *A Prophet Like Unto Moses*, verscheen oorspronkelijk in ISSUES 11:4 (San Francisco), gevonden in 2009 op http://jewsforjesus.org/publications/issues/11_4/prophet

- Ook Jezus' woorden "wie heeft Mij over u beiden tot rechter of bemiddelaar aangesteld?" (Lu 12,14) komen overeen met de woorden die werden gesproken tot Mozes "Wie heeft u tot leider en rechter over ons aangesteld?" (Hand 7,27). Beide vragen worden in de Handelingen beantwoord met "God".⁴¹
- Nog een overeenkomst is dat Mozes "zeer zachtmoedig" was (NBG, in het Grieks (LXX): 'praus'), "meer dan enig mens op de aardbodem" en dat Jezus "zachtmoedig (in het Grieks: 'praus') en nederig van hart" was⁴².

Dat Mozes een cruciale figuur is bij het herkennen van Jezus als een adoptieve zoon en een verzoenende Verlosser wordt door Jezus Zelf verkondigd:

Maar hoe zoudt gij ook kunnen geloven als gij van elkaar eer tracht te verwerven, terwijl gij de eer die van de enige God komt, niet zoekt? Meent niet, dat Ik u bij de Vader zal aanklagen. Er is al iemand die u aanklaagt: Mozes, op wie gij uw hoop hebt gesteld. Want als ge Mozes zoudt geloven, zoudt ge ook Mij geloven, want juist over Mij heeft hij geschreven. Als ge niet gelooft wat hij schreef, hoe zoudt ge dan geloven wat Ik spreek? (Jo 5,44-47)

Moderne Joden zouden Jezus kunnen verwerpen als de Joodse Messias omdat Hij de profetie over zijn rijk van gerechtigheid, vrede en harmonie in de wereld nog niet heeft vervuld⁴³. Maar de Joden van Jezus' tijd kunnen Hem niet hebben verworpen om deze reden, want zolang Hij in leven was, was Hij nog steeds in de gelegenheid om de profetie te vervullen. Ze verwierpen Hem dus niet om wat Hij nog niet had gedaan,

⁴¹ "Die Mozes, die ze verloochend hadden met de woorden: Wie heeft u aangesteld tot leider en rechter, hem heeft God als leider en verlosser tot hen gezonden met de macht van de engel die hem in de doornstruik verschenen was." Hand 7,35; "Hij [Jezus] gaf ons de opdracht aan het volk te prediken, en te getuigen dat Hij de door God aangestelde rechter is over de levenden en de doden." Hand 10,42

⁴² Nu 12,3 Mt 11,29 (Westcott Hort Greek text 1881)

⁴³ Zach 9,10; H.G. Koekkoek, *Was Jezus de Joodse Messias?* (Alphen aan de Rijn : Stichting Het Licht des Levens 2003) 37. Deze Joden verwerpen de mogelijkheid van een tweede komst van de Messias, die desalniettemin voorspeld lijkt in Daniel's tijdsoverzicht, gegeven in Daniel 9,24-27:

'Na deze periode ... zal het messiaanse koninkrijk waarnaar de profeet Daniel verlangde opgezet worden. ... Natuurlijk vereist het messiaanse koninkrijk dat de Messias regeert als koning. Dit betekent dat de Messias zal komen na de 70e zeven. Maar eerder zei Daniel dat de Messias zou komen en gedood worden na de 69e zeven. Dit zou een tegenspraak lijken tenzij Daniel sprak over **twee** komsten van de Messias. De eerste keer zou na de 69e zeven zijn, wanneer hij een strafrechtelijke, plaatsvervangende dood voor de zonden van Israel zou sterven en de eerste drie doelen die opgenoemd worden in vers 24 zou verwerkkelijken. De tweede keer zou na de 70e zeven zijn (nog in de toekomst), wanneer hij het messiaanse koninkrijk zal vestigen en de laatste drie dingen van vers 24 zou verwerkkelijken. Er is ook een belangrijke implicatie die niet gemist mag worden. De Messias zou vermoord worden na zijn eerste komst. Maar hij zou levend zijn bij zijn tweede komst. De implicatie is dat de Messias uit de doden opgewekt zou worden nadat hij was vermoord.' vertaling van "After this period ... the messianic kingdom for which the prophet Daniel yearned will be set up. ... Obviously, the messianic kingdom requires the Messiah to rule as king. This means the Messiah will come after the 70th seven. Yet earlier Daniel stated that the Messiah would come and be killed after the 69th seven. This would appear to be a contradiction unless Daniel was speaking of **two** comings of the Messiah. The first time was to be after the 69th seven, when he would die a penal, substitutionary death for the sins of Israel and accomplish the first three purposes listed in verse 24. The second time was to be after the 70th seven (still future), when he will establish the messianic kingdom and accomplish the last three things of verse 24. There is also an important implication here that should not be missed. The Messiah would be killed after his first coming. Yet he would be alive at his second coming. The implication is that the Messiah would be resurrected from the dead after he was killed." A.G. Fruchtenbaum, *The Messianic Time Table According to Daniel the Prophet*, originally published in ISSUES 5:1 (San Francisco).

maar om wat Hij van het begin af aan niet was geweest: Hij was niet een ‘Zoon van David’ uit Bethlehem.

Ook het feit dat sommige moderne Joden, net als de middeleeuwse rabbi Nachmanides, Jezus verwerpen omdat Hij werd verworpen door de Joodse geleerden van zijn tijd⁴⁴, toont aan dat niet de daden die Hij nog niet heeft verricht belangrijk zijn, maar de reden waarom Hij tijdens zijn leven werd verworpen. En deze reden was, behalve het niet geloven in wat Mozes schreef, onwetendheid, zoals Simon Petrus zei:

Maar gij hebt de Heilige en Gerechte verloochend en als gunst de vrijlating van een moordenaar gevraagd. De leidsman ten leven daarentegen hebt gij gedood. God heeft Hem evenwel uit de doden doen opstaan; daarvan zijn wij getuigen. ... Maar ik weet, broeders, dat gij in onwetendheid gehandeld hebt, evenals uw overheden. (Hand 3,14-17)

1.5. Jezus’ adoptieve familie

Uitgaande van de adoptie van het kind Jezus zijn de volgende enigma’s over Jezus’ familielevens makkelijk te verklaren⁴⁵:

- De “moeder” en “vader”, van wie de twaalfjarige Jezus verwachtte dat ze al wisten dat Hij “in het huis van mijn Vader” moest zijn vóórdát Hij hun dit vertelde, maar die dit zelfs niet begrijpen nadát Jezus hun dit vertelde in de tempel⁴⁶, zijn niet zijn echte ouders, die Hem hadden ontvangen als de “Zoon van God”, ontvangen van de Heilige Geest en geboren uit de Maagd⁴⁷, en die Hem naar de tempel hadden gebracht om Hem aan de Heer op te dragen⁴⁸. De niet-wetende “ouders” zijn Jezus’ adoptieve ouders, die niets wisten van zijn goddelijke oorsprong.
- Het Evangelie volgens Mattheus noemt Jozef, de zoon van Jakob, van het koninklijke huis van David, “Zoon van David” genoemd door de engel⁴⁹ en bruidegom van de Maagd Maria⁵⁰, en dit is Jezus’ wettelijke vader, maar de andere Jozef, genoemd in het Evangelie volgens Lucas, Jozef, de zoon van Eli,

⁴⁴ Rabbijn Aryeh Kaplan behoort tot deze moderne geleerden (Koekkoek, *Was Jezus de Joodse Messias?*, 206). ‘Nachmanides verklaarde dat het simpele feit dat zijn voorvaders, die in de eerste eeuw leefden, de claim met betrekking tot Jezus hadden verworpen, genoeg was om de zaak voor hem te sluiten. Zij kenden Jezus. Zij kenden ook Paulus. Zij wisten wat de profeten te zeggen hadden. En zij wisten wat de rabbinische overleveringen aangaven. Met dit alles in gedachten, concludeerden zij dat Jezus niet de Messias was. Wat zou het een arrogantie zijn voor hem, om, 1200 jaar later levend, hen tegen te spreken!’ vertaling van “[...] Nachmanides explained that the mere fact that his ancestors, living in the first century, had rejected the claim made on Jesus’s behalf was enough to seal the case for him. They knew Jesus. They also knew Paul. They knew what the prophets had to say. And they knew what the rabbinic traditions indicated. With all this in mind, they concluded that Jesus was not the Messiah. What arrogance it would be on his part, living 1,200 years later, to contradict them!” D. Klinghoffer, *Why the Jews rejected Jesus* (New York: Doubleday 2006) 171)

⁴⁵ Sommige van deze enigma’s worden ook opgenoemd door “Jews for Judaism” op http://jewsforjudaism.org/index.php?option=com_content&task=view&id=61&Itemid=211

⁴⁶ Lu 2,41-51

⁴⁷ Lu 1,34-36

⁴⁸ Lu 2,22

⁴⁹ Mt 1,20

⁵⁰ Mt 1,1-18.24

een niet-koninklijke afstammeling van David's jongere zoon Nathan, van wie Jezus "naar men aannam" een zoon was, toen Hij ongeveer dertig jaar oud was⁵¹: deze Jozef was zijn adoptieve vader. De twee Jozefs zijn twee verschillende personen en er hoeft geen ingewikkelde constructie met leviraathuwelijken toegepast te worden om hun verschillende stambomen te verklaren.

Een opmerkelijk detail is dat de profeet Zacharias profeteerde over een grote rouw over Jezus door vier families als over "een eerstgeboren zoon": "het geslacht van het huis van David" (= het huis van Jozef zoon van Jakob), "het geslacht van het huis van Nathan" (= het huis van Jozef zoon van Eli), "het geslacht van het huis van Levi" (= het huis van de maagd en moeder Maria, bloedverwante van de priesterdochter Elisabet) en "het geslacht van Simi" (waarschijnlijk de Rekabitische familie van de timmermansvrouw in de (hoofdzakelijk Rekabitische) Nazareense gemeenschap van Nazareth) (Zach 12,10-13).⁵²

- Jezus' "broeders Jakobus, Jozef, Simon en Judas" zijn niet zijn neven of echte broers of halfbroers, maar zijn adoptieve broers; en "zelfs zijn broeders geloofden niet in hem".⁵³
- Jezus' adoptieve vader Jozef, zoon van Eli, woonde en werkte waarschijnlijk niet meer in Nazareth, want hij was niet aanwezig in de synagoge toen de volwassen Jezus daar sprak.⁵⁴ Maar hij kan nog wel in leven zijn geweest, want in Mattheus 13,55 noemen de mensen van Nazareth Jezus "de zoon van de timmerman" in plaats van "de timmerman", zoals Hij ook genoemd werd (Mr 6,3). De Joden in Jeruzalem kenden zowel Jezus' vader Jozef als zijn moeder: "en zij zeiden: 'Is dit niet Jezus, de zoon van Jozef, en kennen wij zijn vader en moeder niet? Hoe kan Hij dan zeggen: Ik ben uit de hemel neergedaald?'" (Jo 6,42). Ook Nathanael, bij de Jordaan vlakbij Jeruzalem, lijkt Jozef te kennen en heeft alleen twijfels over Jezus' niet-Schriftuurlijke herkomst Nazareth.⁵⁵
- Jezus' "moeder", die buiten stond samen met zijn "broeders" en die niet wordt binnen gelaten door Jezus wanneer ze Hem in Galilea wil spreken⁵⁶ (om Hem mee

⁵¹ Lu 3,23-38 (WV95)

⁵² Simi (2Sam 16,5-19,23) was waarschijnlijk een Rekabiet, en Rekabieten – migrerende geheelonthoudende ambachtslieden die niet in huizen woonden – voegden zich bij de sekte van de Essenen, waarvan de Nazarenen (van 'notzerim', de bijnaam van de Rekabieten) de noordelijke tak waren (zie de bijlage "Simi een Rekabiet", en mijn artikel *De Elf – Jezus verscheen verzezen aan de Officieren van de Tempelgevangenis*, www.JesusKing.info).

⁵³ Mt 13,55; Mr 6,3; Jo 7,1-5 NBG

⁵⁴ Mr 6,3

⁵⁵ Misschien was Jozef, de zoon van Eli, dezelfde als Jozef van Arimathea (Mt 27,57 Mr 15,43 Lu 23,51, Jo 19,38), de stad waar hij een succesvol aannemersbedrijf leidde. Een 'tektōn' (Mt 13,55 NA²⁷) was niet slechts een timmerman maar ook een steenhouwer en aannemer: elk soort ambachtsman (Strong's 5045). Het nieuwe ongebruikte graf nabij Jeruzalem, "uitgehouden" door en in bezit van Jozef van Arimathea (Mt 27,60 SV), kan één van de constructies zijn geweest die gemaakt waren door zijn aannemersbedrijf en klaar om te worden verkocht aan een of andere Jeruzalemse aristocraat. Het feit dat Jozef van Arimathea om Jezus' dode lichaam vroeg (Mt 27,57-60 etc.) past bij zijn mogelijke adoptieve vaderschap van Jezus. Het was het gebruik dat men begraven werd door iemands eigen familie in het graf van zijn vader, net zoals Simson (Ge 47,29 Re 8,32 16,31 2Sa 2,32 17,23 19,38 21,14; Le 10:4 Re 16:31 Ez 44:25). Aan de andere kant past het feit dat zijn vaderschap niet expliciet wordt genoemd wanneer de Evangelisten spreken over deze vaderlijke daad van begraven, niet goed met het veronderstelde vaderschap van Jozef van Arimathea. Maar meer zaken over Jezus' familie worden niet expliciet genoemd.

⁵⁶ Mr 3,31-35; Mt 12,46-50

te nemen, omdat ze denken dat Jezus “niet meer bij zijn verstand” is⁵⁷), is zijn adoptieve moeder. Zijn echte moeder wordt door Jezus aangewezen onder zijn leerlingen:

Wie is mijn moeder... ? ... Ziedaar mijn moeder ... ! (Mt 12,48-49)

2. Magdalena

2.1. “Vrouw, waarom schreit ge? Wie zoekt ge?”

Jezus’ echte moeder was niet als zodanig bekend tijdens Jezus’ jeugd en volwassen leven, en Jezus Zelf maakt haar ook nog niet bekend, wanneer Hij haar ontmoet op de bruiloft in Kana. Hij antwoordt haar:

Vrouw, wat heb Ik met u van node? Mijn ure is nog niet gekomen. (Jo 2,4 NBG)

Bij het kruis van Jezus stond de moeder van Jezus daar weer, en dan is “zijn uur”⁵⁸ inderdaad gekomen. Jezus zegt:

Vrouw, zie, uw zoon [...] (Jo 19,25-26 NBG)

Op de vroege morgen van de verrijzenis zegt Jezus tegen Maria Magdalena, die de allereerste was die naar het graf kwam:

Vrouw, waarom schreit ge? Wie zoekt ge? (Jo 20,15)

In het Evangelie volgens Johannes wordt gesproken over “de moeder van Jezus”, maar haar naam wordt niet genoemd. Jezus noemt haar “Vrouw”, zowel in Kana als vanaf het kruis. De persoon die Hem het eerste komt zoeken bij het graf, Maria Magadalen, wordt ook door Jezus aangesproken met “Vrouw” (Jo 2,15). In alle drie van deze gevallen gaan Jezus’ woorden over de aard van de relatie tussen Zichzelf en de “Vrouw”. Dit is één van de redenen om te menen dat deze derde “Vrouw”, vervolgens betekenisvol “Maria” genoemd door de verrezen Jezus, de echte moeder van Jezus is⁵⁹. Andere aanwijzingen zijn:

- Maria Magdalena was niet alleen de eerste persoon die naar het graf kwam⁶⁰, maar ook de eerste aan wie de verrezen Jezus verscheen:

Nadat Hij in de vroege morgen van de eerste dag van de week verrezen was, verscheen Hij het eerst aan Maria Magdalena [...] (Mr 16,9)

⁵⁷ Mr 3,21

⁵⁸ “zijn uur” Jo 7,30 8,20 13,1; “dat uur” Jo 19,27; “het uur” Mr 13,35.41 Lu 22,14 Jo 12,23 17,1; “dit uur” Jo 12,27

⁵⁹ Jo 20,11-18

⁶⁰ Een chronologie van de gebeurtenissen bij het lege graf op de vroege morgen van Pasen staat in mijn artikel *De Elf – Jezus verscheen verrezen aan de Officieren van de Tempelgevangenis*, www.JesusKing.info.

Is het niet meer dan waarschijnlijk dat Jezus het eerst aan zijn moeder verscheen? Vele heiligen en geleerden, waaronder ook paus Johannes Paulus II, hebben deze gedachte gehad en hebben erover gesproken⁶¹, hoewel de Heilige Schrift zegt dat Jezus het eerst verscheen aan Maria Magdalena. Alleen als Maria Magdalena Jezus' moeder is, kunnen zowel de Schrift als de uitspraken kloppen. Laten we zien wat de oudste uitspraken zijn:

Met uitzondering van de kanonieke evangeliën echter, negeert de Christelijke literatuur van de eerste en vroege tweede eeuw zowel Maria Magdalena als Maria van Nazareth grotendeels⁶².

Maar er is een vroege overlevering, die vooral geassocieerd is met het vroege Syrische Christendom, die Christus' moeder identificeert als de eerste getuige van de verrezen Jezus. Deze traditie is verbonden met het commentaar van de diaken Efreem (306-373 CE) op het Diatessaron, het Grieks-Syrische Nieuwe Testament, dat ergens tussen 150 en 180 CE is samengesteld. Efreem ...

[...] citeert de tekst van het Diatessaron, die, zoals hij het vertelt, de vrouw die het graf ontdekt en de verrezen Christus ziet, blijkbaar niet identificeert als Maria Magdalena. In plaats daarvan is ze eenvoudig bekend als "Maria". Vervolgens, wanneer Efreem bij de passage komt die Christus' post-verrijzenis verschijning aan Maria beschrijft, overweegt hij Christus' bevel dat Maria hem niet zou aanraken, wat hij als volgt uitlegt: "Waarom liet hij Maria hem dan niet aanraken? Misschien was het omdat hij haar in zijn plaats aan Johannes had toevertrouwd, Vrouw, zie, uw zoon." Zo wordt de vrouw aan wie Christus het eerst verscheen, de Magdalena in Johannes' Evangelie, in plaats daarvan geïdentificeerd met Christus' moeder, die hij aan de zorg van zijn beminde leerling had toevertrouwd.⁶³

Het is belangrijk om op te merken dat de tekst van Efreem Johannes' verslag van de verschijning aan Maria Magdalena niet tegenspreekt, maar de verschijning aan deze Maria gewoon als vanzelfsprekend identificeert met een verschijning aan Jezus' moeder Maria. In Efreem's ogen zijn Maria Magdalena en Jezus' moeder van het Evangelie van Johannes identiek.

Evenzo is in de preek over het Inslapen van Maria van pseudo-Cyrrillus, die waarschijnlijk opgesteld is in de late vijfde of vroege zesde eeuw, de naam van de Maagd Maria "Maria, wat wordt geïnterpreteerd als Mariam," en omdat haar geboorteplaats "Magdalia" was, werd ze ook Maria Magdalena genoemd. Dus, [...] werden de twee in de gedachten van sommigen feitelijk als dezelfde persoon

⁶¹ Johannes Paulus II, Algemene audiëntie van woensdag 21 mei 1997

www.vatican.va/holy_father/john_paul_ii/audiences/1997/documents/hf_jpii_aud_21051997_en.html

⁶² vertaling van "With the exception of the canonical gospels, however, the Christian literature of the first and early second centuries largely ignores both Mary of Magdala and Mary of Nazareth", S.J. Shoemaker, *A case of mistaken identity? Naming the Gnostic Mary, in Which Mary, The Marys of Early Christian Tradition* (Leiden: Brill 2003) 18

⁶³ vertaling van "cites the text of the Diatessaron, which, as he reports it, apparently failed to identify the woman who discovers the tomb and sees the risen Christ as Mary Magdalene. Instead, she is known simply as "Mary". Then, when Ephrem comes to the passage describing Christ's postresurrection appearance to Mary, he ponders Christ's command that Mary not touch him, which he explains as follows: "Why, therefore, did he prevent Mary from touching him? Perhaps it was because he had confided her to John in his place, Woman, behold your son." Thus the woman to whom Christ first appeared, the Magdalene in John's Gospel, is instead identified here as Christ's mother, whom he had entrusted to the care of his beloved disciple." Shoemaker, *A case of mistaken identity?*, 26

beschouwd. Hoewel dit zelfde verhaal later zijn eigen samensmelting tegenspreekt, blijft het feit dat niet alleen de namen Maria en Mariam makkelijk uitwisselbaar waren, maar in sommige tijden ook de personen zelf.⁶⁴

En ook elders, inclusief in het bijzonder Egypte, had de overlevering van het Diatessaron een invloed.

Hier werd de identiteit van Magdalena vaak samengevoed met de Maagd, aan wie de verrezen Christus ook gezegd werd te zijn verschenen.⁶⁵

De identificatie van Maria Magdalena met de maagdelijke moeder van Jezus is dus niet nieuw.

- Toen ze het graf bij haar aankomst open had aangetroffen, in het donker, haastte Maria Magdalena zich naar Simon Petrus en de beminde leerling⁶⁶. Maar, sinds de laatste Vrijdag, was, behalve blijkbaar Simon Petrus, ook de moeder van Jezus in het huis van de beminde leerling opgenomen:

Vervolgens zei Hij [= Jezus] tot de leerling: ‘Zie daar uw moeder.’ En van dat ogenblik af nam de leerling haar [= Jezus’ moeder] bij zich in huis. (Jo 19,27).

Desalniettemin meldt Maria Magdalena het lege graf niet aan Jezus’ moeder, en Maria Magdalena neemt Jezus’ moeder blijkbaar niet met zich mee naar het graf. Dit lijkt vreemd, aangezien de moeder de nacht inderdaad in dit huis had doorgebracht. Toch ging de moeder van Jezus wel degelijk naar het graf met Simon en de beminde leerling: Maria Magdalena was zelf de moeder die de nacht in het huis had doorgebracht. Dit is waarschijnlijk de reden waarom zij zich het eerst terug haastte naar dit huis. Wanneer Simon en de beminde leerling het lege graf hebben onderzocht, gaan ze “naar huis terug”⁶⁷.

- Maria Magdalena zag twee engelen in het graf, maar ze was niet bang. Ze beantwoordde eenvoudig de vragen van de engelen, op een gewone manier. Dit is de manier waarop ze, als de maagd Maria, had gesproken tot de aartsengel Gabriël bij de aankondiging van haar zwangerschap, nadat hij tegen haar had gezegd dat ze niet bang hoefde te zijn. De wachters bij het graf en de andere vrouwen waren bang toen ze de engel(en) zagen en bleven bang, ook nadat de engelen hun hadden verteld dat ze niet bang hoefden te zijn.⁶⁸
- Maria huilde bij het graf toen de verrezen Jezus achter haar stond. Hij vraagt haar “Vrouw, waarom schreit ge”; op deze manier gehoorzaamt Jezus aan de woorden

⁶⁴ vertaling van “Similarly, in pseudo-Cyril’s homily on the Dormition, probably composed in the late fifth or early sixth century, the Virgin Mary’s name is “Maria, which is interpreted, Mariam,” and because her native village was “Magdalia”, she was also called Mary Magdalene. So, [...] in the minds of some, the two were actually thought to have been the same person. Although this same narrative later contradicts its own conflation, it remains that not only were the names Maria and Mariam easily interchangeable, but also at times were the characters themselves.” Shoemaker, *A case of mistaken identity?*, 16-17

⁶⁵ vertaling van “Here the Magdalene’s identity was frequently merged with the Virgin, to whom the risen Christ is also reported to have appeared.” Shoemaker, *A case of mistaken identity?*, 28

⁶⁶ Jo 20,1-10

⁶⁷ Jo 20,10

⁶⁸ Mt 28,4-5 Mr 16,5-6.8 Lu 24,5

van Sirach 7,27: “Eer je vader met heel je hart, en vergeet de barensweeën van je moeder niet”. De vraag “waarom schreit ge” is dezelfde als Elkana’s vraag aan zijn vrouw Hanna. Maar beide mannen wisten waarom de vrouw huilde: om een afwezige zoon, die dood en verdwenen, respectievelijk, niet geboren was.⁶⁹

- Wanneer de verrezen Jezus verschijnt aan Maria Magdalena, herkent ze Hem niet meteen. Dit gebeurde ook bij de ‘Emmausgangers’, omdat “hun ogen werden verhinderd Hem te herkennen.”⁷⁰ Uit wat Maria dan zegt tegen degene van wie ze dacht dat het “de tuinman” was, blijkt echter dat ze van plan was het dode lichaam van Jezus in haar eentje weg te dragen van waar Hij ook zou zijn⁷¹. Deze toewijding en deze openhartigheid passen bij die van een moeder.
- Jezus verscheen pas aan zijn moeder nadat Simon Petrus en de beminde leerling naar huis terug waren gegaan. Aan haar alleen gaf hij de opdracht om zijn verrijzenis te melden aan zijn broeders.⁷² Zo komt het dat Maria niet alleen de eerste was aan wie Jezus verscheen, maar ook de eerste apostel was van zijn verrijzenis. Later verweet Jezus de Elf dat ze haar en de overige vrouwen niet hadden geloofd.⁷³
- Het Evangelie volgens Johannes beschrijft de personen die bij het kruis van Jezus stonden als volgt:

En bij het kruis van Jezus stonden zijn moeder en de zuster zijner moeder, Maria van Klopas en Maria van Magdala. (Jo 19,25 NBG)

De eeuwen door is er veel discussie geweest over de vraag of “de zuster zijner moeder” dezelfde is als Maria van Klopas, en meningen verschillen⁷⁴. De beschrijving staat echter ook de vraag toe of “zijn moeder” dan misschien dezelfde is als Maria Magdalena. Dit vers kan geïnterpreteerd worden als een beschrijving van slechts twee vrouwen, eerst aan de hand van hun familieverhouding, en daarna aan de hand van hun namen (in omgekeerde volgorde). De interpunctie in de Griekse tekst van dit vers in de manuscripten (Nestle-Aland²⁷) staat deze interpretatie toe, want die heeft geen komma na “zijn moeder”, of na “Klopas”, maar alleen na “zuster zijner moeder”.

De auteurs van het Evangelie volgens Johannes waren waarschijnlijk goed op de hoogte van de werkelijke familieverhoudingen, aangezien één van de auteurs waarschijnlijk Jezus’ maagdelijke moeder zelf was, zoals wordt aangetoond in een ander artikel van mijn studie⁷⁵. Dat de andere evangelisten, wanneer zij Jezus’ lijden en sterven beschrijven, Jezus’ moeder in het geheel niet noemen, maar alleen Maria Magdalena noemen, wordt verklaard door het feit dat zij waarschijnlijk niet wisten dat Maria Magdalena de echte moeder was; wanneer ze

⁶⁹ Jo 20,15; Sir 7,27-28 “and forget not the sorrows of thy mother” Oxford Apocrypha; 1Sa 1,8

⁷⁰ Lu 24,16

⁷¹ Jo 20,15

⁷² Jo 20,10-18

⁷³ Mr 16,14

⁷⁴ Barrett meent dat “de zuster zijner moeder” identiek is aan Maria van Klopas (C.K. Barrett, *The Gospel according to St. John* (London, SPCK, 1972) 458).

⁷⁵ Zie mijn artikel *Johannes Marcus – Auteur van het Johannes-evangelie samen met Jezus’ moeder*, www.JesusKing.info

de “moeder” van Jezus noemden tijdens zijn openbaar leven⁷⁶, spraken ze over de adoptieve moeder van Jezus, de moeder van Jezus’ adoptieve broers “Jakobus en Jozef en Judas en Simon” (Mr 6,3 15,40.47).

Maria van Klopas en Maria Magdalena kunnen zusters zijn geweest, ondanks hun gemeenschappelijke naam Maria, omdat de Maagd Maria, nadat ze vluchtte naar Egypte en haar incognito leven leidde, als dood kan zijn beschouwd door haar ouders en ze haar naam aan een daarna geboren dochter kunnen hebben gegeven. Een andere overweging is dat het onwaarschijnlijk is dat Jezus een nieuwe, spirituele, moeder aan de beminde leerling zou hebben gegeven, als de echte, biologische, moeder van deze leerling, niet aanwezig was bij het kruis. En de beminde leerling kon direct beslissen om Jezus’ maagdelijke moeder in zijn huis op te nemen – “van dat ogenblik af”⁷⁷ –, wat vergemakkelijkt zal zijn door de aanwezigheid van de biologische moeder van de leerling en de meesteres van het huis.

Wie van de vrouwen bij het kruis – aan de voet ervan of op een afstand – kan nu de moeder van de beminde leerling zijn geweest? Al in een ander artikel is aangetoond dat Johannes Marcus, die met zijn moeder Maria in Jeruzalem woonde,⁷⁸ hoogstwaarschijnlijk de beminde leerling was, die in het huis van het Cenakel woonde, waar Jezus’ maagdelijke moeder woonde vanaf Goede Vrijdag tot op zijn minst Pinksteren, en van welk huis de overlevering zegt dat het het huis van Marcus was.⁷⁹ Er waren vier Maria’s bij het kruis: Maria Magdalena (Jo 19,25), Maria, de moeder van Jakobus en Jozes (Mr 15,45), (Maria) Salome (Mr 15,45) die waarschijnlijk dezelfde was als “de moeder van de zonen van Zebedeus” (cf. Mt 27,56)⁸⁰, en Maria, de vrouw van Klopas (Jo 19,25). Het was niet Maria Magdalena, want haar naam verwijst niet naar een echtgenoot of een zoon. Het was niet Maria, de moeder van Jezus’ “broeders” Jakobus, Jozes, Simon en Judas, die in Galilea woonde,⁸¹ want ze blijkt geen zoon te hebben die Johannes heette, en de beminde leerling nam Jezus’ moeder naar zijn huis in Jeruzalem.⁸² Het was ook niet de moeder van de zonen van Zebedeus, want hun thuis was ook niet in Jeruzalem. De meest waarschijnlijk optie is dus dat Maria, de vrouw van Klopas, die de zus van Jezus’ maagdelijke moeder kan zijn geweest, de moeder was van de beminde leerling. Er is een overlevering die zegt dat Jezus’ moeder Maria in Jeruzalem geboren was.⁸³ De echtgenoot van Maria van Klopas kan de Kleopas geweest zijn, die in Jeruzalem was ten tijde van Jezus’

⁷⁶ Mt 12,46-47; 13,55; Mr 3,31-32; Lu 2,43.48 (51); 8,1

⁷⁷ Jo 19,27

⁷⁸ Hand 12,12

⁷⁹ Zie mijn artikel *Johannes Marcus – Auteur van het Johannes-evangelie samen met Jezus’ moeder*, www.JesusKing.info

⁸⁰ [http://en.wikisource.org/wiki/Catholic_Encyclopedia_\(1913\)/Salome](http://en.wikisource.org/wiki/Catholic_Encyclopedia_(1913)/Salome)

⁸¹ Mr 6,3 15,40 Jo 2,12 7,3-5

⁸² Mr 3,21.31 Bovendien, als deze Maria van Jakobus en Jozef de zuster was van Jezus’ maagdelijke moeder, zoals sommigen menen, had Jezus zijn moeder toe kunnen vertrouwen aan de zorg van deze zuster en haar zoons, die ook al voor Jezus Zelf hadden willen zorgen toen ze dachten dat Hij zijn verstand verloren had.

⁸³ *Proto-evangelie van Jakobus*, en het *Evangelie van de Geboorte van de Heilige Maria* (*Gospel of the Nativity of the Blessed Mary*), en de *Pseudo-Mattheus*, of *Boek van de Geboorte van de Heilige Maagd Maria en van het Kindschap van de Verlosser* (*Book of the Nativity of the Blessed Virgin Mary and of the Childhood of the Saviour*) (www.newadvent.org/cathen/08406b.htm)

dood (Lu 24,18), en ook de vader van de Jeruzalemse tempelofficier Simon van Klopas.⁸⁴

De scene aan de voet van het kruis aan het eind van Jezus' leven kan dus een scene zijn geweest van slechts twee zusters met hun twee zoons, Jezus en Johannes Marcus. Dit zou een parallel zijn van de scene aan het begin van Jezus' leven, van de twee bloedverwanten Maria en Elisabet, beide zwanger van een zoon.

- De anonieme “vrouw” die Jezus de koninklijke en hogepriesterlijke zalving op het hoofd gaf voorafgaand aan zijn begrafenis, twee dagen voor het Paasfeest en het Feest van de Ongedesemde Broden in Bethanië (Mr 14,1-10), kan heel goed Jezus' anonieme maagdelijke moeder zijn geweest, die volgens Johannes aanwezig was bij het kruis van Jezus. Dit wordt aannemelijk gemaakt in mijn artikel “Van Bethlehem naar Nazareth – En een gedachtenis in Bethanië”.⁸⁵ Deze vrouwelijke zalfster is door de tweede-eeuwse Griekse Vaders geïnterpreteerd als Maria Magdalena⁸⁶. Sommige moderne commentaren hebben haar geïnterpreteerd als Maria van Bethanië, de zus van Lazarus⁸⁷, die Jezus' voeten had gezalfd op de zesde dag voor het Paasfeest (Jo 11,2 12,1-3). De mening van de Griekse Vaders ondersteunt mijn stelling dat Maria Magdalena Jezus' moeder was.
- Maria Magdalena behoorde tot Jezus' eerste vrouwelijke leerlingen, die voor Jezus zorgden uit eigen middelen, en ze bevond zich al onder Jezus' toehoorders toen zijn adoptieve moeder met Hem kwam spreken.⁸⁸ Dus kan Jezus Maria Magdalena hebben bedoeld en aangewezen toen Hij zijn adoptieve moeder niet in het huis binnen liet, maar sprak, wijzend naar zijn leerlingen, “Ziedaar mijn moeder”⁸⁹.

2.2. Geen zondares

Maria Magdalena is soms geïdentificeerd met de anonieme bekeerde zondares in Nain, die Jezus' voeten waste met haar tranen en ze afdroogde met haar haar en ze zalfde⁹⁰, maar er is hier geen bewijs voor in de Heilige Schrift. Van Maria Magdalena staat geschreven dat Jezus zeven duivels bij haar had uitgedreven.

(...) ook enkele vrouwen die van boze geesten en ziekten verlost waren: Maria die Magdalena wordt genoemd, uit wie zeven duivels waren weggegaan ('exelēluthēi'), Johanna, de vrouw van Herodes' rentmeester Chuzas, Susanna en vele anderen, die uit eigen middelen voor hen zorgden. (Lu 8,2-3)⁹¹

⁸⁴ Eusebius, *Kerkgeschiedenis* 3,11,1-2 Epiphanius, *Haer.* 78,14; zie mijn artikel *De Elf – Jezus verscheen verzezen aan de Officieren van de Tempelgevangenis*, www.JesusKing.info

⁸⁵ www.JesusKing.info

⁸⁶ Catholic Encyclopedia bij 'Mary Magdalen', New Advent edition, 1997, www.newadvent.org; de Griekse Vaders zijn de tweede-eeuwse geleerden die het Christelijke geloof verdedigden.

⁸⁷ Bijv. Dachs, en The FourFold Gospel

⁸⁸ Lu 8,1-3.19-21

⁸⁹ Lu 8,1-3,19-21; Mt 12,46-50

⁹⁰ Lu 7,37-50

⁹¹ Nestle-Aland, *Novum Testamentum Graece* (NA²⁷) (Stuttgart 2001)

Nadat Hij in de vroege morgen van de eerste dag van de week verreezen was, verscheen Hij het eerst aan Maria Magdalena, uit wie hij zeven duivels had uitgedreven ('ekbeblēkei'). (Mr 16,9)⁹²

Bij nadere beschouwing van de Griekse tekst blijkt dat de verzen van Lucas en Marcus ook vertaald kunnen worden als “van wie zeven duivels waren weggegaan ('exelēluthei')⁹³, respectievelijk, “bij wie Hij zeven duivels had buitengehouden” ('ekbeblēkei')⁹⁴. Dit is analoog aan de vertaling van Simon Petrus' uitroep:

Heer, ga van mij weg ('exelthe'), want ik ben een zondig mens (Lu 5,8),⁹⁵

respectievelijk

Maar laat de voorhof, die buiten de tempel is, erbuiten ('ekbale'), en meet die niet (Apk 11,2),⁹⁶

waar dezelfde Griekse werkwoorden worden gebruikt ('exerchomai', respectievelijk, 'ekballō').

Het aantal zeven betekent in de bijbels symboliek de volheid, het geheel⁹⁷. De tekst over het buitenhouden van zeven duivels uit Maria Magdalena kan dus betekenen dat Jezus alle duivels buiten haar hield.

Er staat niets geschreven over het moment waarop Jezus de duivels uit Maria Magdalena hield. Het kan dus het moment van Maria's conceptie geweest zijn, welke volgens het dogma onbevlekt was, wat betekent vrij van de bevlekking met erfzonde en met de bijbehorende ontvankelijkheid voor het kwaad. Betreffende de Onbevleete Ontvangenis leert paus Johannes Paulus II: 'Christus was de Verlosser van zijn moeder en verrichtte zijn verlossend handelen in haar op de meest perfecte manier, vanaf het eerste moment van haar bestaan' (23^e katechese over de Heilige Maagd Maria, 12 juni 1996).⁹⁸ Vanaf het eerste moment van haar conceptie vulde Jezus haar geheel met al de genaden van zijn Heilige Geest: Maria wordt “vol van genade” genoemd door de engel⁹⁹. Dit geheel vullen met genade impliceert tegelijkertijd het buitenhouden van alle boze geesten, die haar bedreigden bij haar conceptie uit zondige ouders. De volledige zuiverheid van Maria betekent ook een volledige vijandschap tussen haar en de duivelse slang, tot wie God zei:

En Ik zal vijandschap zetten tussen u en de vrouw, en tussen uw zaad en haar zaad; dit zal u de kop vermorzelen en gij zult het de hiel vermorzelen. (Ge 3,15)

Maria Magdalena hoeft dus geen bekeerde zondares geweest te zijn, maar kan in plaats daarvan de onbevleete en zondeloze Maria, de maagdelijke moeder van Jezus, geweest zijn.

⁹² NA²⁷.

⁹³ Lu 8,2

⁹⁴ Mr 16,9

⁹⁵ NA²⁷

⁹⁶ NA²⁷

⁹⁷ 'Zeven is een heilig getal, symbolisch de volheid betekenend, compleetheid.' (vertaling van “Seven is a holy number, symbolically meaning fullness, completeness” (Orthodox Bishop) A. Mileant, *The Old Testament Regarding the Messiah - The Prophecies of Daniel*)

www.orthodoxphotos.com/readings/messiah/daniel.shtml

⁹⁸ vertaling van “Cristo fu il redentore di sua Madre ed esercitò in lei la sua azione redentiva "nel modo perfettissimo" (*Fulgens Corona*: AAS 45 [1953] 581), sin dal primo momento dell'esistenza.”

www.vatican.va/holy_father/john_paul_ii/audiences/1996/documents/hf_jpii_aud_19960612_it.html

⁹⁹ Lu 1,28 (Canisius vertaling)

Oude overleveringen zeggen dat de Maagd Maria naar Efeze ging met Johannes en dat ze daar samen woonden.¹⁰⁰ Maar volgens een vroege overlevering binnen de Grieks-Orthodoxe Kerk, vergezelde Maria Magdalena Johannes naar Efeze, waar ze stierf en vanwaar haar lichaam later naar Constantinopel werd gebracht.¹⁰¹ Een andere oude overlevering zegt dat het graf van Maria Magdalena sinds de zesde eeuw één van de vereerde plaatsen van Efeze is geweest. Modestus, patriarch van Jeruzalem (stierf in 634 CE) schreef over haar, dat ze na de dood van de Heer naar Johannes, de beminde leerling, in Efeze ging, samen met Jezus' moeder. Hier zou Magdalena de marteldood zijn gestorven, omdat ze niet gescheiden wilde worden van Johannes en de Heilige Maagd Maria. Modestus beweert ook dat Maria Magdalena altijd een maagd was gebleven en een lerares van andere heilige vrouwen was geworden, en dat ze als 'een zuiver kristal' was geweest door haar 'grote maagdelijkheid en zuiverheid'.¹⁰² De gelijkenis tussen de figuren van Maria Magdalena en de Maagd Maria in deze vroege overleveringen kan zijn oorsprong hebben gehad in de identiteit van Maria Magdalena en de maagdelijke moeder.¹⁰³

Incognito

Maria Magdalena wordt niet naar haar echtgenoots of zoons of vaders naam genoemd, anders dan de meeste vrouwen in de evangelieën, bijv. "Maria de vrouw van Klopas", "Johanna, de vrouw van Chuzas", "Maria, de moeder van Johannes, bijgenaamd Marcus", "Maria de moeder van Jakobus en Jozef", en "de moeder van de zonen van Zebedeus"¹⁰⁴. De afwezigheid van een echtgenoots of zoons of vaders naam wijst erop dat ze in de ogen van de mensen waarschijnlijk een ongetrouwde vrouw van onbekende afkomst was. Dit past bij de levensstaat van de incognito vrouw van Jozef, de zoon van Jakob, zoon van David. Lucas introduceert haar als "Maria, die Magdalena wordt genoemd"¹⁰⁵. De tekst zegt niet "bijgenaamd" zoals bij Johannes Marcus¹⁰⁶, en mogelijk was "Magdalena" aanvankelijk de enige naam waaronder ze bekend was, nog zonder "Maria". Toch was haar wettelijke naam 'Maria van Jozef' en noemt Jezus haar bij zijn verschijning aan het graf niet 'Maria Magdalena' of 'Magdalena', maar "Maria": dan weet ze dat de 'tuinman' Jezus moet zijn (Jo 20,16).

De anonieme "moeder van Jezus" was in Kana bij de bruiloft, en de tekst zegt dat Jezus was "uitgenodigd" (Jo 2,2), maar zij "was daar" gewoon¹⁰⁷. En blijkbaar was ze daar in een positie waarin ze de bedienden kon commanderen, want ze beveelt ze: "Wat Hij [=

¹⁰⁰ 'Om welke reden ook Nestorius, de aanstichter van de onvrome ketterij, toen hij naar de stad van de Efeziërs was gekomen, waar Johannes de Theoloog en de Maagdelijke Moeder van God, de Heilige Maria woonden, verwijderde zichzelf uit eigen beweging uit de vergadering van de heilige Vaders en Bisschopen. ...' (vertaling van: "Wherefore also Nestorius, the instigator of the impious heresy, when he had come to the city of the Ephesians, where John the Theologian and the Virgin Mother of God St. Mary, estranging himself of his own accord from the gathering of the holy Fathers and Bishops. . .", Synodal Letter of the Council of Ephesus, 431 CE, Labbe, Collect. Concilior., III, 573, www.coursehero.com/file/2818464/AbrahamHeatherMA200812/); Benedictus XIV (1740-1758 CE) zegt dat Maria de H. Johannes volgde naar Efeze en daar stierf (de fest. D.N.J.X., I, vii, 101).

¹⁰¹ R. Brownrigg, *Who's Who - the New Testament* (London 1971,1993) 173

¹⁰² S. Haskins, *Mary Magdalen: myth and metaphor*, (London, 1993) 106-107

¹⁰³ Wat er gebeurde met Maria Magdalena (= Jezus' maagdelijke moeder) na het eerste Christelijke Pinksteren wordt besproken in één van mijn volgende artikelen.

¹⁰⁴ Jo 19,25; Lu 8,3; Hand 12,12; Mt 27,56

¹⁰⁵ Lu 8,2

¹⁰⁶ Hand 12,12 'Iōannou tou epikaloumenou Markou'; Lu 8,2 'Maria hē kaloumenē Magdalēnē' NA²⁷

¹⁰⁷ Jo 2,1-2 NBG

Jezus] u ook zegt, doet dat!”¹⁰⁸. Het feit dat de bruidegom verantwoordelijk was voor al de, beste of mindere, wijn,¹⁰⁹ wijst erop dat de bruiloft niet in een herberg was. Het was waarschijnlijk in de gemeenschapsruimte van de synagoge, die een gemeenschapscentrum was, waar behalve een plaats voor gebed vaak ook een ritueel bad, een school, een gerechtshof, een gevangenis, een logement voor reizigers en voor rondreizende en onderricht gevende rabbi's, accommodaties voor beampten, een vergaderzaal, een zaal voor grote gemeenschapsmaaltijden en bruiloften, en voor de opslag van de bezittingen van de gemeenschap was.¹¹⁰ De “zes stenen waterbakken ten behoeve van het Joodse reinigingsgebruik” in Kana, die Jezus met water gevuld wilde hebben,¹¹¹ waren waarschijnlijk de kruiken die werden gebruikt om het rituele bad van de gemeenschap te vullen. Een papyrus uit Arsinoe uit 113 CE geeft een lijst van waterschulden waaronder ook de betaling van twee synagogen. En in Kana worden de “bedienden” van de bruiloft niet ‘douloi’ genoemd, maar ‘diakonoi’, wat wijst op een liturgische rol, in plaats van slechts een private rol.¹¹² In Kana's synagoge-gemeenschapscentrum kan Maria (Magdalena) een assistent van “de oversten der synagoge” geweest zijn.¹¹³ Als ze de maagdelijke moeder van Jezus was, die apart van haar echtgenoot woonde, kan de synagoge van Kana haar thuis geweest zijn, waar ze kost en inwoning verdiende. Dat men inderdaad op het terrein van de synagoge kon wonen, wordt aangetoond door de eerste-eeuwse geschiedschrijver Josephus, die schreef dat Poppea Sabina, de vrouw die Nero's vrouw zou worden en die hem om gunsten voor de Joden zou vragen, een ‘theosebes’ was, wat betekent een religieuze vrouw die aan de synagoge woonde.¹¹⁴

De “Figura Synagogae” – een uitdrukking die gevonden wordt in de ‘Glossa interlinearis’ bij het woord ‘mulier’ (vrouw) – (1), het “Volk van Israel” (2), de Messiaanse “Dochter van Sion” (3), en “Toren der Kudde” (de ‘migdal-eder’) (4), zijn alle zinnebeelden van de Maagd Maria, de “Vrouw”¹¹⁵.

Wat u betreft, Toren-van-de-kudde, Ofel, dochter van Sion, tot u komt weer de heerschappij van vroeger; het koningschap behoort de dochter van Jeruzalem toe. (Micha 4,8 WV95)

De ‘migdal notzerim’

De naam Magdalena is afgeleid van het Aramese woord ‘magdala’, dat ‘toren’ betekent.¹¹⁶ Er was een plaats die Magdala heette (Mt 15,39), vermoedelijk nabij het Meer van Galilea ongeveer 5 km ten zuiden van Tiberias,¹¹⁷ en dus niet ver van Nazareth en Kana. In de Schrift, in 2Koningen 17,9 en 18,8, wordt gesproken over de ‘migdal

¹⁰⁸ Jo 2,5 NBG

¹⁰⁹ Jo 2,10

¹¹⁰ S. Safrai en M. Stern, D. Flusser en W.C. van Unnik, *The Jewish People in the First Century* (Assen/Amsterdam: Van Gorcum 1976) 942-943; R.L. Harris, *Exploring the World of the Bible Lands* (London: Thames and Hudson 1995) 170

¹¹¹ Jo 2,6-7

¹¹² Jo 2,6,9 NA²⁷; vertaling van “servants ... aren't referred to as ‘douloi’, but as ‘diakonoi’, which indicates a liturgical role, rather than a merely private one”, P. Haffner, *The Mystery of Mary* (Herefordshire: Gracewings and Chicago: Liturgy Training Publications 2004) 65

¹¹³ cf. Mr 5,22 NBG

¹¹⁴ Josephus, *Jewish Antiquities* 20,8,11; P.A. van Stempvoort, *Petrus en zijn graf te Rome* (Baarn: Bosch en Keuning 1960) 34

¹¹⁵ I. de la Potterie, *Mary in the Mystery of the Covenant* (New York: Alba House, 1992) 203-204; Sion en Ofel duiden (heuvels van) Jeruzalem aan.

¹¹⁶ Strong's Greek-English Lexicon 3093

¹¹⁷ Easton's Revised Bible Dictionary bij ‘Magdala’

notzerim’, wat betekent ‘toren van de wachters/observanten’, wat geïnterpreteerd kan worden als ‘toren van de Rekabieten’, die de ‘notzerim’ werden genoemd, zowel omdat ze wachttorens bouwden (ze waren ambachtslieden) en waakten over het land om uit te zien naar naderende vijandige legers en zonodig waarschuwend vuursignalen op deze torens maakten, als omdat ze het voorschrift van hun voorvader Rekab onderhielden (observeerden) om geen alcohol te drinken of in huizen te wonen, en waarschijnlijk omdat ze de zuiverheid van de tempel onderhielden en bewaakten als tempelpolitiemannen.¹¹⁸ Rekabieten voegden zich bij de sekte van de Essenen, waarvan de noordelijke tak de Nazarenen werd genoemd, waarschijnlijk verwijzend naar de Rekabitische leden, de ‘notzerim’, en één van hun nederzettingen was waarschijnlijk Nazareth.¹¹⁹ Merk op dat Jozef, de zoon van Eli, van Nazareth, een ambachtsman was: een timmerman (Mt 13,55). De naam van de plaats Magdala kan dus verwezen hebben naar een ‘migdal notzerim’ van de Nazarenen van het gebied, en Maria Magdalena kan een Nazareense (= Esseense) inwonerster van Magdala zijn geweest. Dat Jozef, de zoon van Jakob, en zijn vrouw Maria, die in Nazareth woonden, Nazareense Essenen kunnen zijn geweest, is waarschijnlijk gemaakt door bijv. Jozef’s zwijgen en onmiddellijke gehoorzaamheid, hun celibataire huwelijk, Maria’s drie maanden durend verblijf bij Elisabet voor haar huwelijk, hun stad Nazareth, de stad Ain Karim van Elisabet en Zacharias, de figuur van hun zoon Johannes de Doper.¹²⁰ Dit behoren tot de Esseense sekte – van zowel de Maagd Maria als Maria Magdalena – zou overeenkomen met hun identiteit.

Een interessant detail is dat Jezus’ moeder op de bruiloft van Kana tegen Jezus zei “ze hebben geen wijn”, en Jezus veel meer (en betere) ‘water-in-wijn-veranderd’ verschaftte dan daarvoor (Jo 2,1-10). Zo’n uitspraak past in het ritueel van de Egyptische tak van de Essenen (de Therapeutai genoemd) bij de gemeenschappelijke maaltijd die om de zeven weken werd gevierd, zoals beschreven is in de geschriften van Philo: wanneer ze aan tafel zitten en de bedienden staan er bij en er is niets te drinken – de Essenen dronken alleen water bij dit feest –, wordt zoiets als “ze hebben geen water” gezegd, en dan wordt er veel meer water dan daarvoor verschaft.¹²¹ Merk op dat de Maagd Maria en Jozef en de baby Jezus hun toevlucht hadden genomen in Egypte om van koning Herodes te ontsnappen.

¹¹⁸ Zie mijn artikel *De Elf – Jezus verscheen verzezen aan de Officieren van de Tempelgevangenis*, www.JesusKing.info

¹¹⁹ Ibid.

¹²⁰ Zie mijn artikelen *Zwanger van de Heilige Geest – Jozef bereid om haar te laten trouwen met zijn erfgenaam* en *De Elf – Jezus verscheen verzezen aan de Officieren van de Tempelgevangenis*, www.JesusKing.info

¹²¹ Philo, *De Vita Contemplativa* 10,75 : ‘Deze dan, zijn de eerste omstandigheden van het feest; maar nadat de gasten aan tafel zijn gaan zitten in de volgorde die ik heb beschreven, en wanneer degenen die hen bedienen alle in volgorde eromheen staan, klaar om hen te bedienen, en wanneer er niets te drinken is, zal iemand zeggen ... [[het Grieks is hier defect; de Armeense versie verwijst naar de ‘voorzitter’ die spreekt nadat er stilte is]] maar zelfs nog meer dan daarvoor, zodat niemand het waagt om te mopperen, of zelfs maar even te zuchten, en dan zoekt iemand een passage van de heilige schrift op, of verklaart één of andere moeilijkheid die door iemand anders wordt voorgesteld, ...’ vertaling van: “These, then, are the first circumstances of the feast; but after the guests have sat down to the table in the order which I have been describing, and when those who minister to them are all standing around in order, ready to wait upon them, and when there is nothing to drink, some one will say ... [[the Greek is faulty here; the Armenian version refers to the "president" speaking after there is silence]] but even more so than before, so that no one ventures to mutter, or even to breathe at all hard, and then some one looks out some passage in the sacred scriptures, or explains some difficulty which is proposed by some one else, ...”

3. Conclusie

Dit artikel toont aan dat de reden waarom de volwassen Jezus niet bekend was als de in Bethlehem geboren Messias, waarschijnlijk was dat het kind Jezus te vondeling was gelegd door zijn echte ouders, de Maagd Maria en haar echtgenoot Jozef, zoon van Jakob, en was geadopteerd door de timmerman Jozef, zoon van Eli, en zijn vrouw in Nazareth. Dit redde Jezus van de moorddadige handen van koning Archelaüs, net zoals het babytje Mozes te vondeling was gelegd om hem te redden uit de handen van Farao. Vanaf toen waren Jezus' "ouders", "moeder" en "vader" en "broeders en zusters" waarschijnlijk zijn adoptieve familie. Jezus' echte ouders kunnen incognito gebleven zijn, en tijdens Jezus' openbare leven zou zijn maagdelijke moeder Maria bekend zijn geweest onder de naam Maria Magdalena. Er is geen bijbels bewijs voor de aanname dat Maria Magdalena een bekeerde zondares was. En de Griekse werkwoorden in de Evangelieteksten over haar kunnen geïnterpreteerd worden als zeggend dat Jezus alle duivels uit haar hield en dat ze van haar weggingen. En dus kan ze zijn verlost van (in de zin van 'behoed' voor) erfzonde door God de Zoon, Jezus, op het eerste moment van haar conceptie, zoals het Katholieke dogma zegt over de Maagd Maria. Maria Magdalena was ook de eerste die de verrozen Jezus zag, en werd de eerste apostel van zijn verrijzenis.

© A.A.M. van der Hoeven, Nederland, April 26, 2009.

Bijlage: Simi een Rekabiet

Rekab was een Keniet uit Beerot (in het gebergte Efraim) en werd “bij Benjamin gerekend” (2Sa 4,2-12), waarschijnlijk omdat de Kenieten, nadat bijna alle Benjaminiten waren vermoord, de overblijvende zeshonderd mannen van de stam van Benjamin vervingen, die zich in de grotten bij Rimmon en Beerot hadden verstopt, maar die waren teruggekeerd en hun steden in Benjamin hadden herbouwd (Re 20,46-47 21,23). De Kenieten waren “de notzerim in het gebergte van Efraim” (Jer 31,6-7). De Rekabieten (Beerotieten) zijn “naar Gittaim gevlucht” (2Sa 4,2-12), welke naam het meervoud is van ‘Gath’, en welke waarschijnlijk een dubbelstad/dubbelnederzetting was die aan beide zijde van de Jordaan lag. Alle Kenieten vluchtten in de tijd van de invasies van de Filistijnen naar “Gad en Gilead” aan de overzijde van de Jordaan (1Sa 13,6-7.19: de “Israelieten” verborgen zich in de grotten en holen van “de hebreëen” (= ‘door-trekkers’/‘voorbijgangers’), die “zwaarden of lansen ... smeden” konden (= Kenitische rondreizende smeden), maar die “de Jordaan overstaken naar het land van Gad en Gilead”: als gevolg hiervan “was er in heel Israel geen smid te vinden”).

Simi was een Benjaminit (2Sa 16,11) en dus wellicht een Rekabiet. Zijn aanwezigheid bij de doorwaadbare plaats in de Jordaan (een Kenitische nederzetting), en dat hij woonde in de buurt van Bachurim, ergens tussen Jeruzalem en de Jordaan (waar de Kenieten woonden), zijn medebedienden uit Gath (een Kenitische plaats) ten oosten van de Kedron, en dat hij een ambachtsman was die geen huis had, en zijn verraderlijke gedrag (eerst dient hij het huishouden van Saul en vervloekt hij David, en daarna verwelkomt hij David), dat hij ongestraft blijft door David voor het vervloeken van hem, en dat hij niet wordt vertrouwd door David, en zijn ongehoorzaamheid aan David, wijzen er alle op dat hij waarschijnlijk een Rekabitische Keniet was. Kenieten waren de verraderlijke en onaantastbare internationale wapenleveranciers (zie mijn artikel “De Elf – Jezus verscheen verzezen aan de Officieren van de Tempelgevangenis”, www.JesusKing.info).

De volgende tabel is genomen uit tabel K, over de Kenieten en Rekabieten, van het bovengenoemde artikel. Voor locaties, zie ook de volgende figuur over de migraties van de Kenieten.

1.	Rekab zoon van Rimmon (Beerotieten vluchtten naar Gittaim en zijn daar verblijvers ('guwt')) kinderen van Benjamin	van Beerot naar Rots van Rimmon en tot Benjamin gerekend, vluchtten naar Gittaim (in Gad/Gilead en/of Benjamin?) Machanaim	2Sa 4,2-3.5.12 Ps 8,1 81,1 84,1	“Nu had de zoon van Saul twee mannen, aanvoerders van krijgsbenden, de een heette Baana en de ander Rekab, zij waren zonen van de Beerotiet Rimmon, die tot de Benjaminiten behoorde. Want ook Beerot wordt bij Benjamin gerekend. De Beerotieten waren naar Gittaim gevlucht en daar vreemdelingen ... tot op de huidige dag.” ‘rekeb’ = “ruiter”, “strijdwagen” Beerotieten werden tot Benjamin gerekend, en waren dus geen echte Benjaminiten (werden tot Benjamin gerekend waarschijnlijk omdat de Kenieten de vermoorde mannen uit de stam Benjamin hadden vervangen en in de grotten van Benjamin woonden); waren vreemdelingen/verblijvers (‘ger’): waarschijnlijk hebreërs (Kenitische smeden) die over de Jordaan naar Gad en Gilead vluchtten). Gittit (van ‘Gat’) = een snaarinstrument Ps 8,1 81,1 84,1 De Targoem verklaart met ‘op de harp die David uit Gat meenam’ (Easton); Gittaim = twee Gittits: een dubbele harp/citer, gemaakt door Kenieten in Gat? Locatie van Gittaim is archeologisch onbekend, waarschijnlijk omdat de Kenieten in grotten en tenten woonden. Misschien was Gittaim een dubbelstad bij de doorwaadbare plaats van de Jordaan (vgl. de dubbelstad Bethhoron in Juda én Israel (in Benjamin én Ephraim) en Jeruzalem in Juda én Benjamin). Zo waren de Israëlieten bij Jericho ook zowel aan de oost- als de westkant van de rivier de Jordaan gelegerd Joz 3,1 4,3. Was de steile rots van Quarantania bij Jericho een deel van Gittaim? Misschien leken de waterstromen die tussen de twaalf stenen door vloeiden die Jozua in de Jordaan had gelegd (Joz 4,9) op de twaalf snaren van een dubbele harp/citer. Of misschien lag Gittaim bij de harpvormige baai waar de Jordaan in de Dode Zee vloeide. Dus Gittaim kan in Gad/Gilead én Benjamin hebben gelegen. (vgl. meervouden Machanaim, Rogelim, Abel-Sittim, Abel-Keramim, Beth Jesimot, Ramot: allemaal plaatsen in Gad; maar ook Zemaraim, waarvan twee ruïnes van een stad werden gevonden (Easton), in Benjamin.) een ‘sar’ van troepen van <u>Ishboshet</u> , Sauls zoon regerend in Machanaim, <u>doodt Ishboshet en brengt zijn hoofd naar David in Hebron (verraad en desertie)</u> . Wordt gedood door David.
2.	Simi (deze Benjaminit (2Sa 16,11)): een man van de familie van het huis ('mishpachah') van het huis ('baiyt') van Saul, duizend mannen van Benjamin, Siba: van het huis van Saul een dienaar (een dienaar van het huishouden van Saul)	Bachurim Jeruzalem Gat , over de Kidron (westelijke helft van Gittaim?)	2Sa 16,5-13 19,16-23 1Kon 2,8-9 2,36-46 2Sa 9,2 16,3 19,17	Simi en zijn mannen kunnen van een Kenitische familie geweest zijn (want hij was een “Benjaminit”) die diende in het huishouden van Saul, want ook Siba was “een dienaar van het huishouden van Saul” (NIV) 2Sa 9,2 19,17. Simi en zijn mannen kon <u>David vervloeken zonder te worden gestraft</u> (in Bachurim, ten oosten van Jeruzalem in de richting van de Jordaan; hier verborgen Jonathan en Ahimaaz zich in een <u>put</u> 2Sa 17,18), en later, toen David koning was geworden, is <u>Simi, met duizend mannen en Siba, de eerste die hem begroet, wanneer hij de Jordaan oversteeft</u> , en zijn huishouden overzet (“men was overgetrokken om het huis van de koning over te zetten” NBG) en vergiffenis ontvangt aan deze <u>doorwaadbare plaats van de Jordaan</u> (‘abarah’ 2Sa 19,16-23) vgl. Joz 2,7 ‘ma’abar’), waarschijnlijk de doorwaadbare plaats van Gittaim. Simi <u>wordt niet vertrouwd</u> door David, en moet in Jeruzalem gaan wonen (“bouw jezelf een huis” of “maak een woning”, dus hij woonde nog niet in een huis en hij was een ambachtsman) en hem wordt verboden de Kidronbeek over te steken. Wanneer twee van zijn dienaren naar Gat vluchtten (waarschijnlijk twee Kenitische dienaren, die terugkeerden naar hun families in Gat), gaat Simi ze terughalen en wordt gedood door Salomo omdat hij de Kidron overstak. Dit Gat lag dus aan de overzijde van de Kidron, en was dus waarschijnlijk hetzelfde als (het westelijk deel van) Gittaim (de dubbelstad van de twee Gats bij de doorwaadbare plaats van

			<p>de Jordaan).</p> <p>Siba, ‘paal’ ‘standbeeld’ (gemaakt van hout of brons?) een dienaar van het huishouden van Saul (behorend tot de Kenitische familie van Simi?), nl. een dienaar van Mephiboshet 2Sa 9,2, <u>behandelde Mephiboshet, kleinzoon van Saul, verraderlijk, toen hij een verkeerde voorstelling van hem gaf tegenover David</u>: “Siba antwoordde de koning: Zie, hij blijft te Jeruzalem, want hij heeft gezegd: heden zal het huis Israels mij het koninkrijk van mijn vader teruggeven.” Later vertelt Mephiboshet David over dit verraad van door Siba: “Hij heeft uw knecht bij mijn heer de koning belasterd.” 2Sa 16,3 19,26-27. <u>Desalniettemin wordt Siba niet gestraft en kan hij na Mephiboshet te hebben belasterd de helft van het grondgebied dat David hem had gegeven houden. Hij blijft een ‘vriend’ van David.</u></p>
3.	<p>Notzerim</p> <p>(LXX: ‘phulassontoi’ - wachters, bewakers)</p> <p>(en observanten)</p> <p>(=Rekabieten)</p>	<p>Toren (‘migdal’) van de Notzerim</p> <p>de Notzerim op berg Efraim</p>	<p>2Kon 17,9 18,8 (1Kr 4,22-23)</p> <p>Jer 31,6-7</p> <p>“De Israëlieten hadden bedacht wat tegenover de HERE, hun God, niet recht was: zij hadden zich offerhoogten gebouwd in al hun steden, van de wachttoren (‘Migdal Notzerim’) af tot de versterkte stad toe;” 2Kon 17,9</p> <p>“Hij versloeg de Filistijnen tot aan Gaza en <i>verwoestte</i> het gebied ervan, van de wachttoren (‘Migdal Notzerim’) af tot de versterkte stad toe.” 2Kon 18,8</p> <p>Een ‘Migdal Notzerim’ was blijkbaar de naam voor een plaats in de wildernis, een plaats in het uiterste ‘middle of nowhere’ – waar alleen enkele Rekabieten woonden in tenten of grotten -, in tegenstelling to “de ommuurde stad”, die dichtbewoond was en stenen huizen en muren had.</p> <p>Jewish Encyclopedia: “The Talmud identifies “ha-yotzerim” (1Chr 4,23) as the Rechabites, because they observed (“she-natzeru”) the commandment of their father (B.B. 91b). Evidently the Talmud had the reading “ha-notzerim” (= “diligent observers”) instead of “ha-yotzerim.” This would explain the term “Migdal Notzerim,” the habitation of the Rechabites, in contrast with a “fenced city” (2Kon 17,9 18,8). The appellation of “Notzerim” or “Nozerites” is perhaps changed from “Nazarites” as indicative of the temperate life of the Rechabites.”</p> <p>vertaling: “De Talmoed indentificeert “ha-yotzerim” (1Ch 4,23) als de Rekabieten, omdat zij het gebod van hun vader onderhielden (B.B. 91b). Blijkbaar had de Talmoed de lezing “ha-notzerim” (“ijverige onderhouders/bewakers”) in plaats van “ha-yotzerim”. Dit zou de term “Migdal Notzerim”, de woonplaats van de Rekabieten in contrast met een “omheinde stad” verklaren (2Kon 17,9 18,8). De benaming “Notzerim” of “Notzerites” is misschien verbasterd van “Nazireeërs”, als wijzend op het gematigde leven van de Rekabieten.”</p> <p>Maar ‘yotzerim’ betekent op zichzelf al “smeden” in de bijbel (Jes 44,12 54,16-17 Hab 2,18). Ook de Talmoed zegt “Hayozrim means the children of Jonadabh b. Rechab” (“Hayozrim betekent de kinderen van Jonadabh b. Rechab”) zonder de lezing ervan te veranderen in ‘notzerim’, omdat hayozrim al “smeden” betekent.</p> <p>www.jewishencyclopedia.com/view.jsp?artid=152&letter=R; Nazireeërs legden een (tijdelijke) gelofte af om van wijn en sterke drank af te zien (Nu 6,3-4), naast een aantal andere voorgeschreven geloften (Nu 6,1-21). Maar het is waarschijnlijker dat de beide benamingen “Notzerim” en “yotzerim” onafhankelijk van elkaar en vrij gebruikt werden, want de Kenieten en Rekabitische smeden vormden (‘yatsar’) metalen en waren ‘vormers’ (‘yotzrim’), vgl. Jes 44,12 1Kr 4,22-23, en waren ook wachters (‘notzerim’) die de wacht hielden tegen naderende oorlog.</p>

			Essenen/Nazarenen.
--	--	--	--------------------

5.	<p>Malkia zoon van Rekab</p> <p>afdeling</p> <p>kinderen van Benjamin</p> <p>Notzerim LXX: φυλασσοντων Vulg: custodit bewakers</p>	<p>Jeruzalem en Bet-hakkerem, waar waarschijnlijk een ‘Toren van de Notzerim’ stond</p>	<p>Ne 3,14 Ne 11,36 (Jer 6,1) (2Kon 17,9 18,8)</p> <p>Jer 4,16-17</p>	<p>“‘sar’ van de afdeling van der wijngaardeniers (= letterlijk: van Bet-hakkerem) (Lut)”; “herstelde de Mestpoort”: die leidde naar Jabes en Bet-hakkerem (waar de stam van de Rekabieten verbleef en het signaalvuur werd aangestoken). Jer 6,1 “Bergt u, gij Benjaminieten [het noordelijk deel van Jeruzalem, waaronder een deel van de tempel, vooral de Benjaminpoort (die de Gevangenispoort is), lag in de tijd van Jeremia in het territorium van Benjamin Joz 18,28 15,8; Rimmon, en zijn zoons Baanah en Rekab werden “kinderen van Benjamin” genoemd in 2Sa 4,2], <u>uit Jeruzalem vandaan</u>. Blaast de bazuin in Tekoa, doet een rooksignaal opstijgen boven Bet-hakkerem! [waarschijnlijk de Toren van de Notzerim (LXX: φυλασσοντων) 2Kon 17,9 18,8] Want rampspoed doemt op uit het Noorden, een groot verderf.” ‘Notzerim’ van ‘natar’: “bewaren (‘natar’) uw verbond” De 33,9 Ps 25,10 78,7 105,45 119 etc ; ‘natar’ in de zin van ‘waken’, ‘bewaken’, ‘opsluiten’: “Here, stel een wacht (‘shomrah’) voor mijn mond; waak over (‘natar’) de deuren van mijn lippen” Ps 141,3; “Houd vast aan de tucht, laat haar niet los, bewaar haar (‘natar’ LXX: φυλαχον), want zij is uw leven.” Pr 4,13; “maar die overgebleven en belegerd (‘natar’) is, zal door honger” (SV) Eze 6,12; “Die zijn mond bewaart (‘natar’, LXX: φυλασσει Vulg: ‘custodit’), behoudt zijn ziel; maar voor hem is versterking, die zijn lippen wijd opendoet.” Pr 13,3. Misschien werden de Rekabieten, die al de wachtlieden van de natie waren, bijv. in Efraim, pas met meer nadruk ‘Notzerim’ genoemd nadat zij de bewakers van de gevangenis geworden waren, waarbij dit woord zowel hun beroep in de tempel uitdrukte en de gehoorzaamheid waarvoor ze beloond waren met dit beroep, als hun (voormalige) functie van wachters voor de natie. Zij behielden zowel het bevel van hun vader, als de gevangenen in de gevangenis. De auteurs van 2Kon 17,9 18,8 en 1Kr 4,23 (600-300 voor Chr.), zullen geweten hebben dat de Rekabieten de wachters voor de natie waren, maar kunnen geleefd hebben in de tijd nadat de Rekabieten de gevangenisbewaarders werden (kort voor 586 v. Chr.). De auteurs van de Talmoed, bijna duizend jaar later (ca. 200 – 500 AD) verwezen wel impliciet naar de Rekabieten als Notzerim B.B. 5, 91b, maar beschouwden hun observantie van hun vader’s bevel als een meer exclusieve reden om hen Notzerim te noemen, dan hun functie in de tempel. Of ze dachten dat hun gehoorzaamheid (die beloond werd met hun beroep) een fundamentele karakteristiek was. "Vermeldt den volken, zie, doet het horen tegen Jeruzalem; daar komen hoeders/belegers (נֹצְרִים 'notzerim', LXX: στυτροφαι) uit verre landen en zij verheffen hun stem tegen de steden van Juda. Als de wachters (שֹׁמְרֵי 'shomeri', LXX: φυλασσοντες) der velden zijn zij rondom tegen haar; omdat zij tegen Mij wederspanning geweest is, spreekt de HEERE." Jer 4,16-17 (SV/NBG) “The term "notzerim" in this particular verse indicates "watchmen", "people lying in wait", "hidden watchers". Others have translated this term as "keepers" Defining "notzerim" as "keepers" is not consistent with our most ancient manuscripts. The term "netzerim" (nesarim) means "keepers" in one sense, but the term "notzerim" is defined differently. ... (The word "netzarim" (nesarim) is used in the CoJ Temani Tanakh concerning the "branch", "keepers", and designating all true</p>
----	---	---	---	--

				<p>Torah Observant individuals.)” Rabbi Yisrael ben David, http://nesarim.org/articles/keepers-watchers-notzerim.php vertaling: ‘De term “notzerim” in dit bepaalde vers duidt op “bewakers”, “mensen die op de loer liggen”, “verborgen bespieders”. Anderen hebben deze term vertaald met “behouders” Het definiëren van “notzerim” als “behouders” is niet in overeenstemming met onze oudste manuscripten. De term “netzerim” (nesarim) betekent in zekere zin “behouders”, maar de term “notzerim” is anders gedefiniëerd. ... (Het woord “netzerim” (nesarim) wordt gebruikt in de CoJ Temani Tanakh betreffende de “loot”, “behouders”, en duidt alle trouwe Torah-onderhoudende individuen aan.)’</p> <p>Ook een vorm van het woord ‘yotzer’ kan vertaald worden met ‘belegeraar’.</p>
6.	<p>de bewoners/ verblijvers (‘yoshev’) van Jeruzalem</p> <p>יֹשֵׁב</p> <p>de familie van de Simieten</p> <p>(die zij doorstoken hebben ... een enigst kind)</p> <p>Haddadrimmon</p>	<p>Vlakte van Megiddo (bij Charoset- haggojim) waar Barak tegen Sisera vocht</p>	Zec 12,9-14	<p>9 Op die dag zal Ik eropuit zijn om al de volkeren die tegen Jeruzalem zijn opgetrokken te verdelgen.</p> <p>10 Maar over het huis van David en de bevolking van Jeruzalem zal Ik een geest van mededogen uitstorten, die hen tot bidden brengt. Dan zullen zij opzien naar hem die zij doorstoken hebben, en vanwege hem een rouwklacht houden, zoals men rouwt over de enige zoon; zij zullen om hem klagen, zoals men klaagt om de eerstgeborene.</p> <p>11 Zoals de rouwklacht om Hadadrimmon in de vlakte van Megiddo, zo groot zal de rouwklacht in Jeruzalem zijn.</p> <p>12 Het land zal rouwen, alle geslachten, ieder geslacht voor zich: het geslacht van Davids huis voor zich en hun vrouwen voor zich, het geslacht van Natans huis voor zich en hun vrouwen voor zich;</p> <p>13 het geslacht van Levi’s huis voor zich en hun vrouwen voor zich; het geslacht van Simi’s huis voor zich en hun vrouwen voor zich;</p> <p>14 alle andere geslachten, alle geslachten, ieder geslacht voor zich en hun vrouwen voor zich. Zach 12,11-14</p>

De gekleurde markeringen verwijzen naar Kenitische eigenschappen, zoals gebruikt in tabel K van mijn artikel “De Elf – Jezus verscheen verzezen aan de Officieren van de Tempelgevangenis”, www.JesusKing.info.

Kenieten = smeden
 voorbijgangers en smeden
 verblivers en timmerlieden (profeten)
 Rekabieten
 Notzerim en Nazarenen
 Essenen

